

יאיר יעקבי ודביר שרייבר מנסים לתאם את
משחקי המונדיאל עם מסיבות חנוכה

אגדת א

15.12.22 | כ"א בכסלו תשפ"ג, 1024

צילום: עופר עמרם

אני, יאיר שטרן

יאיר שטרן לא פגש את אביו מעולם, אבל הוא מנהל איתו שיחות כבר שנים ארוכות. באוטוביוגרפיה חדשה מתאר בנו של מפקד הלח"י אברהם יאיר שטרן את ההערצה לדמות האב שנרצח, אבל גם את הרגע שבו החליט לצאת למסלול חיים עצמאי בתקשורת הישראלית

// עפרה לקס

מזמינים. נהנים. ומרוויחים!

חוגגים חנוכה בעל המשקל ומקבלים:
משלוח עד הבית חינם!
הצטרפות למועדון הלקוחות חינם!

להזמנות באתר: **alhamishkal.co.il**

לקבלת ההטבות הכניסו קוד קופון: חנוכהשמח

מחכים לכם בעל המשקל עם שלל מבצעים והטבות ומגוון גדול ואיכותי במיוחד

פירות קפואים

תבלינים

מוצרי בישול ואפיה

קטניות ודגנים

פירות יבשים ואגוזים

מוצרי מזון

מוצרים ללא גלוטן

טבעוני וללא סוכר

ויטמינים ותוספי תזונה

קמחים מיוחדים

על המשקל
מוסיפים טעם לחיים

דברו איתנו
בוואטסאפ

אתר אונליין | משלוח עד הבית | ייעוץ נטורופתי חינם
1-599-50-15-15 • שער בנימין • קרני שומרון

האירו! הדליקו!

בראש סרוג BOPO

₪275
ÅRSTID
מנורה עומדת,
פליז/לבן

חנוכה, זה בדיוק הזמן לחדש את הבית
עם מגוון פתרונות עיצוב וגופי תאורה משלימים.

הפעלות לילדים ומשחקיה

מסעדה כשרה למהדרין

פתרונות לחיים

אשתאול | באר שבע | ק. אתא | ראשלי"צ | נתניה

שעות פתיחה: א'-ד' 10:00-20:00, ה' 10:00-22:00, ו' 9:00-13:30.

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

גיבור על צייצנים

נפתלי בנט תובע דיבה צייצנים מקושקשים, אבל הוא לא יתבע דיבה את מי שמזכיר לו את השקר הגדול שלו

באמת הפך פה לפרוטוטור החדש של קמפיין "לשון הרע לא מדבר אליי". הוא בקמפיין אחר. המהלך הזה של התביעות מצטרף לאותו קמפיין שבו הוא משמין בעיני העולם את חוסר היציבות במדינת ישראל. והתכלית בשני המהלכים הללו אחת: לקבע בתודעה ש"ממשלת הרצון הטוב" הנפלאה שהוקמה פה, נפלה רק בגלל פרסומי פייק. לגרום לאנשים לחשוב שבנט היה ראש ממשלה ראוי, ואפילו נאצל, ש"התעלה מעל השבט שלו לטובת האומה" (איזה טיעון נבזי. כאילו השבט שבחר בבנט ורומה, לא רוצה את טובת האומה), אבל הופל מהשלטון בגלל אספסוף שהאמין למכונת הרעל שהפיצה שקרים.

הלוחם בשקרים הקטנים עושה זאת תוך התעלמות מהשקר הגדול, העצום, שלו. נפתלי, אתה לא הודחת מראשות הממשלה בגלל סרטונים שטענו שאמא שלך לא יהודייה (אגב, לא שמעתי עליהם עד לפני כמה ימים, כשהתחלת לתבוע. וכמוני עוד ישראלים רבים, ותראה מה זה: בכל זאת התנגדנו נחרצות לממשלה המסוכנת שלך). אתה הודחת מראשות הממשלה כי לא היה לך רוב בציבור. כי לא הייתה לך תמיכה ולגיטימציה לעבור מימין לשמאל בן לילה. כי לקחת קולות של מצביעי ימינה והקמת איתם ממשלה עם תנועת האחים המוסלמים.

אתה יכול לתבוע דיבה עד סוף ימין כל מיני פרופילים פיקטיביים על כל מיני שקשוקשים פיקטיביים, אבל לא תוכל לתבוע דיבה לעולם על האמת הפשוטה והברורה הזו: אחרי ברית האחים ההיא עם לפיד, אמרת שזו הייתה הטעות הפוליטית החמורה ביותר שלך, והבטחת לא לחזור עליה כי למדת לקח. הבטחת להיכנס רק לממשלת ימין וקראת למפלגה שלך ימינה, כדי לאגף את נתניהו מימין. הבטחת לא להמליץ על לפיד לראשות הממשלה, לא ברוטציה ולא בכלל ("הוא איש שמאל ואני איש ימין"). הבטחת לא ללכת עם מרצ. הבטחת לא ללכת עם העבודה. הבטחת לא ללכת עם רע"ם ("תנועה אחות של חמאס"). התייצבת באולפני ערוץ 20 ערב הבחירות, החתמת את עצמך על מסמך התחייבויות כזה, ולעגת לנתניהו שלא בא לחתום.

את כל ההבטחות האלה, ועוד רבות - הפרת. לקחת קולות של מאות אלפי מצביעי ימין טובים ותמימים והקמת איתם ממשלה שהכניסה את האג'נדה הקיצונית של מרב מיכאלי וניצן הורוביץ למוקדי קבלת ההחלטות. אתה הכשרת שותפות של מפלגות תומכות טרור בכל קואליציה עתידית. אין דרך חזרה. רק בגלל ששברת את המחסום הזה, לפיד כבר סופר בגוש שלו את בל"ד ואת המשותפת, ולא פוסל אותן. כשאתה מסכים לרע"ם, הוא מסכים גם לאימן עודה.

והנה עוד כמה קביעות חמורות, שמשום מה לא תבעת עליהן דיבה: שמרית מאיר, היועצת המדינית שלך, פרשה ואמרה בריאיון שהיית כל כך לחוץ וסחטני, שהסכמת להישען על המשותפת בהצבעות. היא טענה שהיית מוכן לעשות הכול כולל הכול כדי לשרוד, בעוד היא התנגדה. לא תבעת אותה. העיתונאי זאב קם דיווח שבגלל לחצים של מנסור עבאס, ההחלטה למסור דירות לחיילים משוחררים בדואים שונתה, תחת הממשלה שלך, כדי לא לתגמל חלילה צעירים בדואים שמתגייסים לצה"ל. לא תבעת אותו. זו רק דוגמית למדיניות שפעלה תחת הנהגתך בכל התחומים. איש התקשורת יותם זמרי שהצביע לך חשף התכתבות שבה הבטחת לו שאתה בטוח לא תלך עם השמאל והוספת שבניגוד לאריאל שרון "לי יש אלוקים". לא תבעת אותו. אתה פשוט ידע שהם שלושתם צודקים. שנמשך? כי אלה באמת רק כמה דוגמאות. קל לקחת את הדיון לשאלה אם אמא שלך יהודייה (ברור שכן), ולא לשאלה מה עולל הבן שלה למדינת היהודים.

והכי משגעים אותי אלה שאוכלים את הספין הזה. "כולנו יחד, מימין ומשמאל, חייבים להתאמן לשמור על לשוננו, על המקלדת שלנו. אין לנו ארץ אחרת", חותם בנט את הפוסט המרגש-מיניפולטיבי שלו וטראה, אלפי גולשים, בהם גם אנשי ימין שבנט מכר את הקול שלהם רק לפני רגע, עושים לו לייק נרגש. זה כנראה פשוט חזק מהם, אה? העין קוראת את המשפט "אין לנו ארץ אחרת" ועוד כמה משפטים קיטשיים על אחדות - והיד נשלחת מעצמא אל כפתור הלייק. מה עם קצת חוש ביקורת, חברים? נכון, קבל האמת ממי שאמרה, אבל גם את השקר צריך לקבל ממי שאמרו? אתם לא מבינים שבנט ברגעים אלה מתחיל את הסיבוב הבא שלו עליכם, וכל לייק שלכם מגביר את הסיכוי שהנה הוא חוזר? בחיאת, קצת איפוק, תספרו עד עשר לפני שאתם עושים לייק. חייבים להתאמן לשמור על המקלדת שלנו. אין לנו ארץ אחרת. ●

ניצחון לא לגיטימי. זה להניח לבנת חבלה בדיפלומטיה הציבורית של ישראל ולעודד בידוען את העוינות כלפיה בדעת הקהל העולמית. זה בעיקר לחבל, באופן חסר תקדים אולי בהיסטוריה הפוליטית של ישראל, ביחסי החוץ של ישראל. זו כמעט קריאה מובלעת לאי-שיתוף פעולה מדיני עם הממשלה הלא-לגיטימית של ישראל".

אבל מסתבר שללכלך עלינו בחו"ל כעדר פרימיטיבים מוסתים שלא הבינו עד כמה הממשלה שלו מזדהימה - זה היה רק תחילת הקאמבק. ימים ספורים אחר כך עבר בנט הנמרץ מהטיפול בזירה הבין-לאומית לטיפול בזירה המקומית. יש לו הרבה זמן. הוא החל להגיש תביעות דיבה נגד צייצנים שפרסמו ברשתות מידע שקרי עליו. את המהלך ליווה פוסט ארוך ומרגש של בנט שכותרתו "סליחה, אבא ואמא". הוא כותב שם בין היתר כך: "בשנה וחצי האחרונות מכונת הרעל הפעילה נגדי, נגד משפחתי וחבריי שורה של קמפיינים נבזיים ושקריים... אחד הקמפיינים היותר מכוערים היה לצייר אותי כלא יהודי. כן, אני, נפתלי בנט, ראש ממשלת ישראל דאז, כביכול אינני יהודי... הייתי עסוק מעל ראשי בניהול ענייני המדינה ואמרת לאמא להתעלם. שגיתי. קמפיין זה, וגם האחרים, תפסו אחיזה רצינית בקרב מאות אלפי ישראלים טובים. מכונת הרעל הצליחה. מיליוני ישראלים האמינו לשקרים... או העובדות: אני יהודי גאה. הוריי יהודים גאים וכך אבות אבותיהם".

היהודי הגאה הזה הולך מרוב גאווה יהודית אל מתנגדינו בארצות הברית וכותב בעיתון שלהם סיפורים על מדינת היהודים הלא יציבה שאורחיה הנבערים הפילו שלטון חזק רק בגלל שהאמינו למידע שקרי. ואז הוא מתחיל לתבוע אנשים אלמוניים לחלוטין, בסכומים אסטרונומיים לחלוטין, תוך שהוא מבקש מהם להתנצל כדי "לנקות את השיח". לנקות? כמה שנים ייקח לנקות את מה שאתה ליכלכת במערכת הפוליטית?

רבים תהו ושאלו למה בנט עושה את זה. הרי זה מביך. אתם מדמיינים את אריאל שרון או אהוד ברק רודפים אחרי משה מחדרה וגלית מחולון כי כתבו נגדם משהו? מדמיינים את שמעון פרס מחפש את מי שהדהד את השמועה שיש לו אמא ערבייה? הוא חושב שזה מוסף לו כבוד? לדעתי הסיפור הזה מעיד קודם כול על המצב הנפשי שבו בנט נמצא בימים אלה. מבחוצך כנראה נשמעים קולות הפירוק של מערכות האבטחה, והאיש שנזרק מהמערכת הפוליטית בבושת פנים יושב לבד מול מסך המחשב ומחפש (או נעזר בתחקירנים) ציודים ופוסטים של אנשים לא חשובים שהפיצו עליו פייק ביזארי. איך כתב העיתונאי חיים הר-זהב? "זה מאוד עלוב כשנבחר ציבור בכיר תובע אזור כי אמר עליו דברים מגעילים, לרבות שקרים. אין ספק שחופש הביטוי לא נועד כדי להפיץ שקרים וקללות, אבל גם אין ספק שאין דינו של ראש ממשלה כדינו של אדם מן הישוב".

יאמרו מיד מה שמוכן מאלי: אני נגד הפצת פייק. ואתם יודעים מה? אולי דווקא יצא משהו טוב מהסיפור הזה, כי עכשיו אנשים יחשבו פעמיים לפני שהם מציפים את הרשת, דבר יום ביומו, בשקרים על פוליטיקאים, אנשי ציבור, אנשי בריאות הציבור או עיתונאים (כמוני). זה נכון לכל הצדדים ולכל המפלגות. אבל הרי בנט לא

1 כבר ביום ההוא שבו נפתלי בנט פינה את מקומו והעניק את תפקיד ראש הממשלה, לפני הזמן שנקבע, ליאיר לפיד ה"מענטש", היה ברור לי שהוא בעצם מתחיל את הקאמבק שלו חזרה. למה היה ברור? משתי סיבות עיקריות: קודם כול, הוא איש צעיר. רחוק מאוד מהגיל שבו אתה אומר, טוב, אקדיש מעתה את זמני לנכדים. ודבר שני, אולי בעצם ראשון: בנט שאפתן וחסר מעצורים. האקזיט של "ממשלת הריפוי" עם השמאל הקיצוני והערבים לא הלך? בסדר, נתארנן מחדש וננסה סטארט-אפ אחר. הלקוחות הרי ישכחו ויקנו ממני שוב את הפיתוח החדש. איך הוא אמר שם, בנאום הפרידה? "הזמן ישקט הכול". ובכל זאת, בנט הצליח להפתיע אותי. לא חשבתי שהוא יעשה את זה בכזאת עזות מצח. סליחה על הביטוי הארכאי משהו, "עזות מצח", אבל אין בעברית החדשה תיאור אחר להתנהלות שלו בימים אלה. הנחתי שהוא ייעלם לכמה שנים ואז, אולי אחרי עידן נתניהו, יפציע שוב בחיינו כ"בנט החדש" עם קמפיין ברוח "הייתי צעיר ופזיז ועשיתי טעויות, אבל עכשיו אני חוזר אליכם מבוגר אז תבחרו בי". ממש דמיינתי את זה קורה בעוד כמה שנים. בדיוק כמו שדמיינתי את התמיכה שמהלך כזה יכול להביא לו מאותם תמימים שהלכו אחריו בסיבוב הראשון. מה, אתם לא מאמינים בכוחה של התשובה? הם יגידו לנו. תסתכלו עליו בעין טובה. וחוזר מזה, הוא מביא איתו ניסיון של ראש ממשלה לשעבר. והצדיקים הטהורים אינם קובלים וכו'.

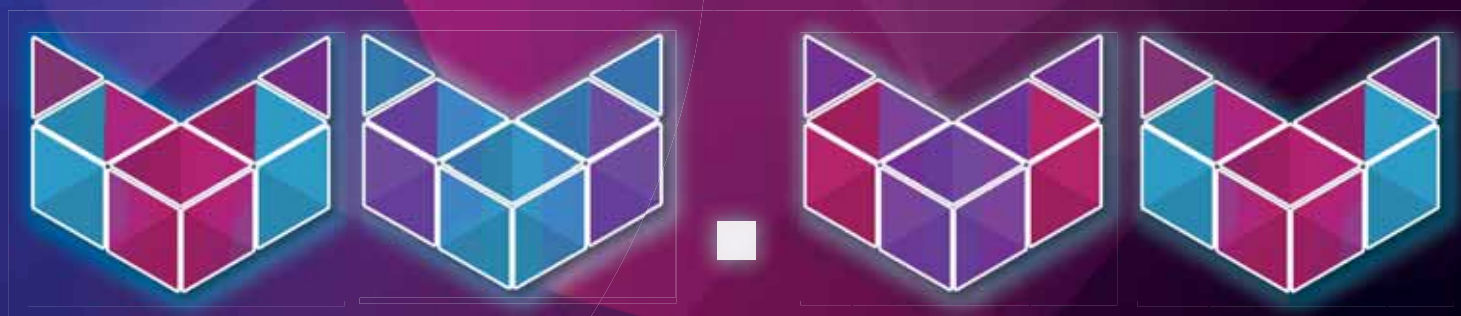
2 אבל בנט בחר להתחיל את הקאמבק הפוליטי שלו אחרת לגמרי: הוא כתב מאמר לניו יורק טיימס, המזוהה מאוד עם השמאל בארצות הברית. רבים לעגו על עצם כתיבת המאמר. צחקו על קריירת ההרצאות שהוא מנסה להשיק לעצמו בעולם כ"ראש ממשלת ישראל לשעבר" (נראה אותו מצליח לארגן לעצמו מסע הרצאות כזה בארץ). אבל נדמה לי שלא מספיק הודעו כאן מחומרת הדברים שנכתבו בו.

"לפני שנה וחצי קיבלתי החלטה קשה: להיפרד מהבסיס הפוליטי שלי ולהרכיב ממשלה עם אנשים שלא יכולתי לדמיין שאעבוד עימם בחלומותי הפרועים ביותר", כתב בנט, "באותו הרגע, הפכתי לראש הממשלה של הממשלה המגוונת ביותר בהיסטוריה של ישראל. ימין ושמאל, דתיים וחילונים, יהודים וערבים, שפועלים יחד. קראנו לעצמנו 'ממשלת רצון טוב'. הוכחנו לעצמנו ולאלו שמחוץ לקואליציה שלנו, שאנשים עם דעות פוליטיות שונות באופן קיצוני יכולים לעבוד היטב יחד. העולם מקוטב יותר מאי פעם. המודל שהצגנו הוא של שיתוף פעולה ואחדות. של התעלות מעל השבט שלך לטובת האומה". ענק. הרי יום אחד של עבודה בשקט לא היה לממשלה הזו, שגם רוב בכנסת לא היה לה. הם לא הפסיקו לריב, לא הצליחו להעביר החלטות, ובעיקר לא זכו אפילו להגיע אחד לרוב ולתמיכה מהעם. אז למה הממשלה "המגוונת ביותר בהיסטוריה של ישראל" נפלה? בגלל שלא היה לה בעצם מנדט? בגלל שהיא הדירה ורמסה את רוב עם ישראל? מה פתאום. "לאחר שנה של התקדמות", מספר בנט לקוראים האמריקנים, "הממשלה שלי קרסה תחת לחץ בלתי פוסק ומחאה ציבורית ברשתות החברתיות... קבוצות מאורגנות הקימו מאהלים מטרים מהבתים של חברי הכנסת והטרידו אותם ואת בני משפחותיהם חודשים... הממשלה שלי עשתה עבודה גרועה מאוד בלהדוף את הכמות האדירה של מידע כוזב שהופץ ברשתות ישראל במגוון דיוורות. הקמפיין נגדה הצליח והביא את הממשלה שלי לסופה".

3 בואו נחזור רגע שנה וחצי אחורה: בשנייה שבנט ושקד עברו צד וחברו לגוש השמאל ולערבים, הם אימצו על מלא את הסטרטגיית הלוגיה הוותיקה של השמאל. זאת שבמשך שנים, ובפרט מאז רצח ריבין, צובעת את מחאת הימין בצבעים אלימים ומסיתים ובכך שוללת את עצם הלגיטימציה שלה. ראינו וחוונו את זה היטב בתקופת הממשלה הקודמת באין-ספור ראיונות, נאומים ופוסטים. אבל עכשיו את מה שהוא עשה לימין באמצעות תקשורת השמאל - עושה בנט למדינת ישראל כולה בתקשורת העולמית. וזה מזעזע. אי אפשר להסתפק רק בלעג. "כשראש ממשלה לשעבר מסביר לאלוהי המדינת והדיפלומטיה במערב, בטור ב'ניו יורק טיימס', שמכונת הרעל הכריעה את 'ממשלת הרצון הטוב' ועלתה לשלטון - זה אדמה חרוכה", כתב השבוע ד"ר איתן אורקני ב"ישראל היום". זה לקבע בקהילה הבין-לאומית את הנרטיב שלפיו ניצחון הימין בישראל הוא פרי תעמולת פייק-ניו והסתה; כלומר

$$\text{נתון: } 9 > \text{[Isosoma] + [Isosoma]}$$

זה התאריך של היום הפתוח שלנו:

כתרת? מקומך איתנו»

תואר שני Master

- כריית מידע DATA MINING
- פיזיקה יישומית / הנדסת אלקטרו-אופטיקה
- מידענות טכנולוגית בבריאות* **חדש** Health informatics
- הנדסת תקשורת מחשבים*
- סיעוד - התמחות בגריאטריה, בטיפול תומך
- סיעוד - רפואה פנימית
- **NEW** Master of Science in Nursing

הפקולטה לניהול B.A.

- חשבונאות ומערכות מידע
- מנהל עסקים - התמחות במימון ומדע הנתונים, משאבי אנוש ושיווק דיגיטלי.

הפקולטה למדעי החיים והבריאות

- סיעוד B.S.N.
- ביואינפורמטיקה B.Sc.
- מוכר להמשך לימודים לתואר ברקחות של האוניברסיטה העברית.

הפקולטה להנדסה ומדעי המחשב B.Sc.

- פיזיקה יישומית / הנדסת אלקטרו-אופטיקה
- הנדסת חשמל ואלקטרוניקה
- הנדסת תוכנה
- הנדסת תעשייה וניהול
- מדעי המחשב

המכינה לאקדמיה

מכינת רענן | מכינה מלאה

שנה ראשונה חנים לבוגרי צבא ושירות לאומי | שכר לימוד אוניברסיטאי
בכפוף לנהלי המרכז האקדמי לב.

International Program:
Computer Science
Business Administration

מערך
מלגות
רחב

אחוז
השמה
גבוה

רמת
לימודים
גבוהה

ימי לימוד
מרוכזים

מבחן
תיל או
פסיכומטרי

מסלול
בית מדרש/מדרשה
בראשות
הרב יוסף צבי רימון

המרכז
האקדמי
לב

www.jct.ac.il | 3239*

קמפוס טל | רח' בית הדפוס 7, גבעת שאול, ירושלים | 054-3939233
קמפוס לב | רח' הועד הלאומי 21, גבעת מרדכי, ירושלים | 054-3232080

מגרש ביתי

רבים חושבים שחנוכה קרוי כך על שם חנוכה המזבח, אבל חוקרים מודרניים יותר הגיעו למסקנה שחנוכה קרוי על שם אמא שלי שכמעט חנקה אותי כששמעתי שהשנה אין לי ערב פנוי להדליק נרות יחד עם המשפחה המורחבת במסיבה היעקבינית המסורתית. כמוכן שהבעיות בלו"ז מגיעות מסיבות מבורכות של פרנסה, יחד עם הצורך הנפשי שלי לעמוד על במה ולקבל מחיאות כפיים כדי להצדיק את הקיום שלי בעולם. אבל לך תגיד את זה לאמא שרק רוצה לראות את כל הילדים שלה תחת קורת גג אחת. כך הרי לא עונים את המעוקות. האמינו לי, ניסיתי.

"אז אולי השנה נקדים את מסיבת החנוכה לאמצע כסלו כך שבכל זאת תוכל גם אתה לקחת חלק", הציעה אמא שלי ואני כמובן הסכמות.

אז סגרנו על מוצ"ש ט"ז בכסלו ועדכנו את כל המשפחה. קלי קלות. לכאורה.

למחרת הגיעו הווסטאפים הנועמים מהגיסים ומהאחיניים. "יכול להיות שקבעת לנו מסיבת חנוכה בזמן רבע הגמר של אנגליה נגד צרפת???" כתב לי באותיות מודגשות אריאל האחיין. "אם אני לא רואה את המשחק הזה אני לא מדבר איתך יותר בחיים", הבהיר לי אחי הקטן. "איזה מין רעיון הזוי זה מסיבת חנוכה מורחבת???" התעצבן גיסי איתי שבכלל לא ידע שיש משחק באותו ערב, סתם התרעם על מפגש לא מוצדק עם חמותו.

אבל כל הגערות הללו היו כאין וכאפס לתסכול שלי מעצמי. הרי מי כמוני רוצה לראות אנגליה-צרפת? לא שהיה ספק שהאנגלים יפסידו, אבל תמיד מסקרן לדעת מי יהיה זה שהפעם יחמיץ את הפנדל המכריע. אבל כשם שהיה ברור שאנגליה תפסיד, כך היה ברור שאין דרך חזרה ושהמפגש יתקיים כמתוכנן.

אז כדי לנסות לפתור את הפלונטר ניסיתי כצעד ראשון לקבוע את שעת המפגש לשבע בערב. זה אמור היה לתת לנו מספיק זמן ליהנות זה מחברתו של זה עד שריקת הפתיחה המיוחלת.

מה שלא לקחתי בחשבון הוא כמובן העניין הגדול שיעורר המשחק המוקדם בין מרוקו לפורטוגל. הנחת העבודה הייתה שפורטוגל תוביל במשהו כמו חמישה שערים במחצית ותאפשר לנו לצאת לדרך בשלווה. אבל הדרמה הלא צפויה הובילה לכך שיצאנו מהבית רק בשבע אחרי שוויאדנו שאכן כלתה אל רונאלדו הרעה.

בשבע וחצי הגענו מתנשפים אל סבתא שושי, מוכנים לתקתק תשעים דקות של בילוי משפחתי ללא תוספת זמן וללא הארכות. לצערנו, משפחת פלג בוששה מלהגיע.

"בואו נתחיל בלעדיהם!" הצעתי, "לא חייבים שכולם יהיו". המשפט הזה הוביל למבטים גבריים שנעצו בי בהאשמה, כאילו לא נקלענו לכל הסיפור הזה רק כי אי אפשר היה לוותר עליי.

"או שנחכה, חשוב שנהיה בתפוסה מלאה, איש בל יעדר", תיקנתי ומיהרתי לחפש פינה להסתתר בה.

הפלגים הגיעו לבסוף לקראת שמונה. "התעכבנו כי הכנו לכולם מרק", אמרו האחיניים הגדולים, שכרגיל חושבות רק על עצמן.

"יאללה, יוצאים לדרך", הושבתי את כולם במעגל בורזיות, "נתחיל בטקס הענקת המתנות!"

סבתא שושי, שהתחילה לחשוד שיש דברים נסתרים מאחורי

ההתלהבות הלא אופיינית שלי, זרמה בינתיים. אלא שמהרסיי ומחריביי ממני יצאו. לפני שהספקנו לחלק מתנה אחת, הבת הקטנה שלי טפחה לי על הברך.

"אבא, אני רוצה לשיר לכולם שיר חנוכה", היא אמרה במתיקות.

"זה שירת נשים", עניתי מיד ברפלקס הלכתי שבאופן נדיר שיחק לטובתי.

"היא בת ארבע!" הודעקה היעקבינית והעמידה את הילדה על כיסא.

השקטנו את כולם ונתנו לילדה להריץ ביצוע של "כד קטן". האמת, היה מתוק לאללה.

מה שהיה פחות מתוק זה שהיא המשיכה מיד למחרוזת של "חנוכייה לי יש", "נר לי דקיק", "נרותיי הזעירים" ו"והיא שעמדה" סתם כדי לעשות לאבא אצבע בעין.

"ועכשיו לחלוקת המתנות!" הכרזתי, כשנותרו שלושים דקות עד המשחק.

"רגע, אפרת הכינה חידון", עדכנה אחת מאחיותיי, משפחת פלג אלא מה.

האחינית החמודה אפרת התחילה לשאול שאלות בנושא חג החנוכה וכל מי שענה תשובה נכונה זכה למטבע שוקולד. השאלות היו מכוונות לילדים אבל אני זיהיתי מיד שככה אי אפשר יהיה לקדם את הערב. אז לחשתי לבן הקטן שלי את כל התשובות והוא צרח אותן בשרשרת. תוך חמש דקות נחו אצלו ארבעים וחמישה מטבעות שוקולד ושאר האחיניים נשארו עם המחמאות.

בשמונה וחצי התחיל לבסוף סבב חלוקת המתנות. סבב שיכול לארוך עשר דקות אם לא הצורך הכפייתי לחבק את נותן המתנה ולהביע כלפיו הערכה. מה קרה לנו? האם שכחנו את שורשינו היקיים? מה היה לנו רע עם מבט חמור סבר שמביע את כל ספקטרום הרגשות החל מתוכחה ועד לאכזבה?

בדקתי עם מו"ר אבי האם פסטיבל החיבה הזה נאה בעיניו, אבל הוא הפתיע ונתן לי חיבוק אמיץ.

"אמא יודעת על הכול", הוא לחש לי באוזן במהירות, "היא יודעת הכול על אנגליה וצרפת, זה הכול היה מבחן, אל תיפול בפח".

ידעתי שהוא לא מחבק סתם. השעה הייתה כבר תשע, אמא שלי הסתכלה עליי ואמרה, "מה עכשיו, יאיר?"

לא חשבתי פעמיים. "עקרונות סיימנו, אבל אני אשמוח שנשב עוד איזה שעה שעתיים יחד כאן בסלון ונשוחח זה עם זה. עד שנפגשים חבל לא למצות את הערב".

המבט ההמום של אמא שלי התחרה רק במבטים ההמומים של האחיניים מורעלי הכדורגל שלי.

"יותר מזה", הוספתי בחיוך, "אני חושב שנסיים כל כך מאוחר שכולם יכולים לישון פה הלילה במסיבת פיג'מות אחת גדולה, ומחר נכין ארוחת בוקר לכולם פה במטבח של אמא".

הסתכלתי על אמא שלי במבט אוהב ובתמורה היא הסתכלה עליי באותו מבט יקי שאופייני דווקא לבעלה.

"יאללה לך לראות את המשחק שלך, יא נודניק", היא אמרה לבסוף, "בשנה הבאה נעשה בלעדיך וזהו". ●

כשהארי קיין בועט פנדל לשניים אל זו בעיטה "שערוריינית", אבל אם הכדור ממשיך לטוס, מקיף את כדור הארץ ונכנס לשער הצרפתי אל פתאום זו בעיטה "גאונית". יאללה ישראלים האלה גם כן

#3 יו'ט ונפלא

בחנוכה אוכלים סופגניות כי אחרי האכילה מנסים לזכור את השם של הסופגנית

כשאלו פגם את יופאן קרויף על הירידות הוא אומר: "ירידות זה תשעה חולצנים רודפים אחרי חניין, וכשם סוף סוף תופסים אותו הם עושים מנחה קצר"

אם נתניהו לא יצליח להרכיב ממשלה עד תום ההארכה של המנדט הוא יאלץ להרכיב ממשלה בפנדלים

כשהארי קיין בועט פנדל לשניים אל זו בעיטה "שערוריינית", אבל אם הכדור ממשיך לטוס, מקיף את כדור הארץ ונכנס לשער הצרפתי אל פתאום זו בעיטה "גאונית". יאללה ישראלים האלה גם כן

אל תסגרו
לפני
שתבדקו!

בלאומי המשכנתא הכי נוחה בישראל

אישור עקרוני למשכנתא
תוך שעותיים!

ליווי אישי בתהליך המשכנתא
בזום כולל חתימה דיגיטלית

פסק זמן מהמשכנתא
עד שלושה חודשים בשנה

לאומי
למשכנתאות

להגשת בקשה:
*3200 או באתר

*פסק זמן ממשכנתא - מחושב לפי תקופת הלוואה. ללקוחות חדשים של לאומי למשכנתאות | אישור עקרוני למשכנתא - בשעות הפעילות של הבנק | הבנק רשאי לשנות ואו להפסיק את השירות בכל עת וללא הודעה מוקדמת | אי עמידה בפירעון הלוואה עלול לגרור חיוב בריבית פיגורים והליכי הוצאה לפועל | הכל בכפוף לקריטריונים ולשיקול הדעת של הבנק, וכמפורט בחוזים שייחתמו.

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

קר, עגול ובלי ריבה

פיפ"א האנטישמית קבעה את הגמר הגדול על הדלקת נר ראשון, אבל זה עוד בסדר. הבעיה היא שיזה מתנגש עם משהו הרבה יותר דרמטי

משחק אחד.

הגבר לופת את ראשו בידיו. לך תסביר לה שלפספס את הגמר זה כמו... כמו להגיע לארוחה אחרי המנה העיקרית. כמו לפספס את השיא של הסרט. כמו לנהל משא ומתן קואליציוני ובסוף לא להקים ממשלה. כמו לשבת שעתיים במסיבה של הגן וללכת הביתה רגע לפני שמחלקים את הסופגניות. והאנטישמים האלה מפיפ"א קבעו את הגמר דווקא בכסלו, דווקא בלילה של הנר הראשון, ודווקא על המסיבה של הילד, כדי להציב בפנינו את הבחירה האכזרית בין צפייה בהצגה של ילדי הגן נלחמים ביוונים ובין צפייה בגמר תוך רביצה מתנוונת, שלא לומר מתייוונת. האמת? מפיפ"א המושחתת כבר אין לנו שום ציפיות. אבל למה הגננת קובעת את המסיבה דווקא בחמש, למה? יכול להיות שגם היא אנטישמית?

"מה הלחץ?" זורה האשה מלח על הפצעים, כאילו לא כואב לנו מספיק שברזיל עפה, "אתה חייב לראות את הגמר דווקא בחמש? אתה לא יכול לראות אותו אחר כך בנטפליקס?"

"נטפליקס אנטישמיים", ממלמל הגבר והולך לחפש אפליקציה שמאפשרת לצלם את המסיבה ותוך כדי כך לראות את המשחק בטלפון. ברגע האמת האפליקציה לא באמת תפעל והצילום ייצא מטושטש, בעיקר בגלל התזוזות הבלתי־פוסקות של הגברים מסביבו שיידחקו כל הזמן לראות כמה כמה. אבל הם לא יראו, כי הקליטה של האינטרנט בגן חלשה עד לא קיימת. גם הקליטה של הנשים, שבשום פנים ואופן לא יצליחו לקלוט למה הם צועקים "וואוואו!" בכל פעם שהכדור נבעט לכיוון השער ו"אוואווו" בכל פעם שהשדרור נתקע. ממילא הולך להיות גמר בינוני ומטה שבטח ייגמר באפס-אפס. גם הסופגניות יהיו קרות, עגולות ויבשות. כמו כדורגל. סיום הולם לטורניר מוזר במדינה הזויה שכל מה שיש לה זה כסף ושנאה. כולם אנטישמים, מי בכלל צריך את המונדיאל הזה. טוב שהוא נגמר. חבל שלא נותנים לראות בשקט את הגמר.

אולי במונדיאל הבא

חמש הערות לשבוע הרביעי של גביע העולם בכדורגל:

- התזמון המוזר של גמר המונדיאל בנר ראשון של חנוכה מאפשר לדתיים להרגיש באופן חד-פעמי מה זה להיות מסורתיים. כלומר להדליק נרות - ואז להדליק טלוויזיה.
- משטרת בריסל פשטה השבוע על משרדי האיחוד האירופי והחרימה ממצאים שמזכירים לכאורה שקטאר שיחדה בכירים באיחוד כדי שיתמכו בה ובמונדיאל המושחת שלה. בתגובה קטאר רכשה את בלגיה, פירקה את המשטרה ושלחה את השוטרים לפרק את האצטדיונים בדוחה ביום שני על הבוקר. יכול להיות שחלק מהם אפילו יישארו בחיים אחר כך.
- בין העצורים, אגב, סגנית נשיא יו"ר הפרלמנט האירופי ובן זוגה, פעיל זכויות אדם רגיש והומני. ואם אתם חושבים שזה מוכיח שהפעילים האלה לא באמת מתעניינים בזכויות אדם אלא רק בתמיכה במשטרים אפלים, דעו לכם שהם היו תומכים גם בנו אילו רק היינו בוחרים ממשלה אחרת, מפסיקים את הכיבוש ומשלמים להם המון כסף.
- המון שמאלנים (כל ארבעתם) התלוננו השבוע שצה"ל והמשטרה מדכאים בברוטליות את החגיגות הספונטניות שפרצו במגזר הערבי בעקבות הניצחון הסנסציוני של מרוקו על פורטוגל. אז מה אם החגיגות כללו זריקות אבנים על שוטרים וקריאות הסתה נגד היהודים. ככה הם חוגגים, למה אתם תמיד כאלה פשיסטים?
- המונדיאל הנוכחי הוא האחרון שבו משתתפות 32 נבחרות. בגביע העולם הבא כבר יהיו 48 נבחרות, הוא יימשך שלוש שנים וסוף סוף יוכלו להגיע אליו גם נמושות כמו קמבודיה, אלבניה, טוגוניה וחרטייה, שזו מדינה שעדיין לא קיימת אבל תוקם במיוחד לקראת המונדיאל כדי להשלים את המכסה. נבחרת ישראל תוגרל במוקדמות לבית אחד עם קפריסין, אוזבקיסטן, איי פארו ומלטה, תפסיד במשחק האחרון בתוספת הזמן ותסיים במקום השישי מתוך חמש נבחרות. לא נורא, אולי למונדיאל הבא נגיע. זאת אומרת לזה שאחרי.

מפיפ"א המושחתת כבר אין לנו שום ציפיות, אבל למה הגננת קובעת את המסיבה דווקא בחמש? אילוסטרציה

האנטישמים האלה מפיפ"א קבעו את הגמר דווקא בכסלו, דווקא בלילה של הנר הראשון, ודווקא על המסיבה של הילד, כדי להציב בפנינו את הבחירה האכזרית בין צפייה בהצגה של ילדי הגן נלחמים ביוונים ובין צפייה בגמר תוך רביצה מתנוונת, שלא לומר מתייוונת

חנוכה הוא חג נפלא, אבל הוא גם מזמן בעיות לא פשוטות. למשל כשהגננת מודיעה בקבוצת הווסטאפ של ההורים שמסיבת החנוכה תיערך בגן ביום ראשון בחמש, והלימודים באותו יום יסתיימו בשתיים עשרה כדי שהילדים יוכלו לנוח וההורים לא. עם החלק השני של ההודעה עוד אפשר להסתדר, אבל זה שהמסיבה מתחילה דווקא בחמש...

"יופי", קוטעת האשה את חוט מחשבתו של הגבר, "אז אתה תוציא את הילד בשתיים עשרה מהגן, כן?"
"אני?" נדהם הגבר, "למה אני?"
"מי יוציא אותו?"
"הוא לא הולך לנוח?"
"איפה לדעתך הוא הולך לנוח?"
"לא בגן?"

"אין לי כוח לבדיחות שלך", היא אומרת, "תוציא אותו בשתיים עשרה ותדאג שיאכל צהריים וינוח, שלא יהיה עצבני במסיבה".

אבל בשתיים עשרה אני עובד.
גם אני עובדת.

בשלב הזה משתרר שקט, כאשר בני הזוג מוצאים את עצמם זו מול זה כמו שני אקדוחנים לקראת דו־קרב אכזרי, שבו המנצח לוקח את כל הקופה והמפסיד לוקח את הילד מהגן.

הגבר שובר ראשון את השתיקה. "במונדיאל..." הוא אומר.
"עוד פעם אתה והמונדיאל שלך?" היא מתעצבנת.

"מונדיאל, לא מונדיאל", הוא אומר, "ומה שהתחלתי להגיד זה שבמונדיאל השופט תמיד מוסיף לפחות שש-שבע דקות לכל מחצית בגלל בזבזי זמן".

"נו, אז?"
"כמה זמן מבזבזים בגן כל יום? את רוצה להגיד לי שמהרגע שהילדים מגיעים לגן ועד שהם הולכים הביתה הם כל הזמן מגיעים כדור?"
"הם מה?!"

"הם כל הזמן בפעילות?"
"לא מבינה מה אתה רוצה".

"אני רוצה שהגננות יחזירו את הזמן המבזבז", הוא אומר, "לפי החישוב שלי זה לפחות שעה, אז שיוסיפו שעה ויסיימו באחת".

"נו, אדון מסי, נגיד שייסיימו באחת. מה תעשה אז?"
"הארכה. ופנדלים".

"תוציא אותו בשתיים עשרה ואל תשגע אותי. אתם הגברים, רק כדורגל בראש שלכם".

זה, אגב, ממש לא נכון. לא רק כדורגל בראש שלנו, גם כדורסל, ומכוניות, ולהשתדל להגיע הביתה אחרי שהילדים סיימו ארוחת ערב ומקלחות. מה שמובייל אותנו לבעיה האמיתית בהודעה של הגננת: המסיבה, שמתחילה בחמש.

למה בחמש? כדי להתעלל בנו, זה ברור. היא הרי הייתה יכולה להתחיל בארבע, או בשבע, או יותר טוב - לא להתחיל בכלל, אבל היא מתחילה בחמש. ומה עוד מתחיל בחמש? נו מה?

"הדלקת נרות חנוכה?" אומרת האשה, "בסדר, נדליק ונצא למסיבה, זו לא בעיה".

"מדליקים נרות בחמש", מסכים הגבר, "ומה עוד?"
"תפילת ערבית?" היא מנחשת, "בסדר, בטח יעשו מניין בגן".

"סבבה", הוא אומר, "אבל מה עוֹרֵד מתחיל בחמש?"
"נו מה?"

"הגמר! הגדול מתחיל בחמש!"
"איזה גמר?"

"של המונדיאל!"
"לא הבנתי. המונדיאל הזה עוד לא נגמר?"

"ביום ראשון הוא נגמר, לכן - כמה מפתיע - קוראים לזה גמר".
"אז מה יש לראות אם הוא נגמר?"

"את הגמר!"
"בסדר, ראית כל כך הרבה משחקים, לא יקרה לך כלום אם תפסיד

היעד רחוק? תִּרְפָּאוּ!

מנטוס

YES to FRESH

מרענן לכם את הרגע!
עכשיו במגוון טעמים נפלאים

© פרסומי ישראל

באישור הרבנות הראשית לישראל

גם בסוכריה
Gum מסטיק

שפה שסועה

השפה העברית עשתה אומנם כבר דרך מרשימה, אבל מאה שנים לאחר פטירתו של אליעזר בן יהודה היא עדיין לא מצליחה להשיג את העולם הגלובלי, שמשליט את הלועזית בכל פינה בשפת היומיום שלנו

שהוצגו בהם הצגות ביידיש. זו הייתה מלחמת תרבות של ממש. והם הרגו את היידיש (סליחה, תיאטרון היידישפיל) וניצחו. לפני שמבכים את העברית, כדאי לראות איזו דרך היא עשתה במאה ועשרים שנה. העברית חיה ותוססת. היא לא רק שפת דיבור ושידור ולימוד וסלנג. היא חזרה להיות אגם התרבות שלנו. כמה שירים נכתבים בה, כמה סיפורים נבראים ממנה, כמה רבדים מתגלים בתוכה, מצלולים ומשמעויות, כשבאותיותיה קודש ובתוכה מסורת עתיקה, מדרשים ופסוקי תורה ונביא, דברי צדק וחסד, גאולה וחורבן. קמטיה של העברית, שכבותיה הרבות מספור, אפילו הנטישה החלקית לשנים ארוכות והחזרה המפתיעה אליה, רק העמיקו את שורשיה והרחיבו את הנוף שלה עד לקצה העין.

ובכל זאת, מה עושים עם התחושה שגם היום צריך לעמוד על המשמר? שהשפה זולגת מבין השפתיים, שחלופות הלועזית שגורות יותר, זמינות יותר ומובנות יותר?

בר־מן הוא בעצם מזגן

מה עושים? אפשר לשחק, למשל. כן, מתברר שהעלאת המודעות לעברית, ליופייה ולחשיבותה לא חייבת להתרחש בצמצום עיניים חמור וגם לא בנימה מתגוננת וחוששת. אפשר להשתעשע עם השפה באהבה ובגאווה ולהמציא אותה מחדש. לפני שנה וחצי יצא עדי ארבל, מנכ"ל הפורום לחברה האזרחית, במיזם שהוא קרא לו 'מילים תפוסות'. המיזם הוא בעצם משחק. מאתרים מילה לועזית ומתרגמים אותה לעברית, רק שהמילה העברית כבר תפוסה במשמעות אחרת.

דוגמאות? איך הייתם קוראים לבר־מן? מזגן. ברור, הוא הרי מוזג משקאות לכולם. זו מילה מצוינת, רק שהיא תפוסה עם המכשירים האלה שעושים לנו את האוויר חמים יותר בחורף וקריר יותר בקיץ. איך הייתם מכנים אדם שהוא קונספירטור? אולי זום? נשמע מתאים. הרי מדובר על אדם שזומם מזימות. אלא ששוב, המילה הזאת תפוסה. היא הרי מתארת את המחסום שמניחים על פיהם של בעלי חיים. אם נחשוב על זה טוב, נגיע למסקנה שרדיו יכול היה להיות שמעון ודיסק און קי הוא בעצם שמרן. מה עם סלון? נכון, זו מילה לועזית ותיקה שנשמעה בעברית, אבל היא הייתה יכולה להיות אריח. רוטציה (שימו לב סמוטריץ' ודרעי) יכולה בעצם להיות מחלף וחבל שהכבישים לקחו אותה אליהם. נוסף בונים לאנשי המחשבים: אינטגרציה הייתה צריכה להיקרא ליכוד, רק שיש איזו מפלגה קטנה שכבר לכדה את המושג.

ל'מילים תפוסות' יש היום דף פייסבוק, סדנאות והפעלות שמזמינות את הציבור לחזור אל העברית, לחשוב עליה, לחדש ולהתחדש בה. אגב, ארבל חושב שכל ההמצאות האלה לא חייבות להישאר בגדר שעשוע בלבד. העברית הרי מלאה במילים שיש להן יותר ממשמעות אחת, למשל המילה קולע (גם למטרה וגם צמה), המילה מקור (גם של ציפור וגם במונח הראשוני) ועוד. לכן, אם רק נרצה נוכל להרחיב גם את המילים התפוסות ולהעניק להן משמעויות נוספות חדשות ומעניינות. לא צריך לחכות לאקדמיה, אפשר לרוץ קדימה. הרי כבר לפני מאה שנה שרו מגיני השפה: "בואו, אֶחָדִי, בואו/ שְׁלֹנוּ הַעֲתִיד/ פִּי סִסְמָתֵנוּ:/ יְהוּדִי, דְּבַר עֵבְרִית!" ●

אם נחשוב על זה טוב, נגיע למסקנה שרדיו יכול היה להיות שמעון ודיסק און קי הוא בעצם שמרן. מה עם סלון? נכון, זו מילה לועזית ותיקה שנשמעה בעברית, אבל היא הייתה יכולה להיות אריח. רוטציה (שימו לב סמוטריץ' ודרעי) יכולה בעצם להיות מחלף וחבל שהכבישים לקחו אותה אליהם

השופינג של הסייל־סוף־שנה הוכתר בהצלחה. אורי קנה סוּטְשִׁירטִים לכל הילדים, חליפות טרנינג לגדולים ופיג'מות וואנזי לקטנים. זה לא היה פשוט, אבל הוא ידע שזה המאני טיים של השנה. ההנחות הגדולות עכשיו. אחר כך הכול יהיה ניו קולקשן. מין רוטינה שכזאת. הוא עשה סלפי עם כל הקניות ושלח לאשתו. היא סימנה לו לייק, והוא חייך, מבסוט. בשארית כוחותיו נכנס לסופר, לקנות מוצרים לפנקייק שיכין לאפטר פארטי של גמר המונדיאל. השעה התאחרה ואורי היה בסטרס, הוא היה קצת אאוט ולכן נתקל בשכן שבא מולו, מפיל את ערימת המילים שנשא בזהירות. "סורי אליעזר", הוא מיד התנצל, אבל נתקל במבט זועף. "תן לי לעזור לך, פליז", התחנן, אבל השכן רק רתח עוד יותר. הוא שכח שבמשפחת בן יהודה אסור לדבר במילים לועזיות. ואיזו באסה שאליעזר חטף עליו ג'ננה בדיוק עכשיו, רגע לפני יארצייט המאה שלו.

מאהלן עד פודקאסט

כבר הרבה שנים מבכים את מותה של השפה העברית ואת החדירה הבלתי מרוסנת של שפות אחרות אל תוכה. פעם התלוננו על הערבית שקנתה כאן שבייתה עם האהלן והוואלה והבאסה, אחר כך כעסו על שמות החנויות שהפכו לועזיים, כדי שכולם ירגישו שהם באמריקה ויקנו (עכשיו כבר אין צורך, כי באמת אפשר להקליק אמריקה לכל אתר שרוצים) ובשנים האחרונות נראה שכבר אין שליטה על אימוץ המילים הזרות לתוך השפה. העולם הטכנולוגי מתחדש בקצב הרבה יותר מהיר מהעבודה של האקדמיה ללשון עברית. אם אפשר היה לרדוף אחרי האינטרנט עם מרשתת, ואחרי האימייל עם דואל, הרי שכבר נהיה בלתי אפשרי להשיג את הסלולרי עם האפליקציות, הוואטסאפ, האינסטה, הגוגל טרנסלייט, הגוגל פליי, הפודקאסטים הבלוטוס ומה לא. וזה עוד לפני שדיברנו על שוק העבודה המאוד גלובלי שמכניס אלינו שפה שלמה בעיקר בגזרת ההייטק, אבל לא רק.

ביום שלישי ימלאו מאה שנים לפטירתו של אליעזר בן יהודה. האיש שנחשב מחייה השפה העברית הלך לעולמו בחנוכה, החג שבו עוסקים בחינוך ובתרבות יהודיים וישראלים, החג שבו מדברים על דבקות באמונה, על עמוד שדרה, על פך שמן וך שלא נטמא מהשפעות זרות. בן יהודה ואנשי דורו היו צריכים לטהר את בית המקדש של השפה שחולל עד היסוד ונגטש, לפחות באופן חלקי, באלפיים שנות גלות. הם ידעו שבלי שפה אין תחיה ואין קיבוץ גלויות, אין ייחודיות של עם ואין המשכיות לתרבות היהודית העתיקה, שהיא היסוד של העם הזה.

לבן יהודה יש מקום של כבוד בתולדות העברית, אבל האמת היא שאדם יחיד לא יכול לחולל מהפכה. זו הייתה תנועה של סופרים ועיתונאים ובעיקר של עם, שדיבר בשפה ולימד בה בגנים ובבתי הספר, והתעקש לדבר בה בבית, וכתב בעברית שמות של חנויות ומכר בעברית גוזה, ונתן עודף בעברית, וכעס בעברית ואהב בעברית בהמון מבטאים. וגם גדוד היה, גדוד של מגיני השפה, חבר'ה צעירים (איך לא) שהחליטו לעשות לעברית יחסי ציבור. הם הדביקו מדבקות וכרוזים, ערכו כנסים ללימוד עברית ונלחמו נגד אלה שהתעקשו לאחוז בלועזיותם. הם הגדילו לעשות ואפילו זרקו פצצות סירחון ואבנים לאולמות

הרגע הזה שיש לך הזדמנות להוכיח

מתן פאר

מגיש הפינה "חדשות שוות" ברשת 13
ובוגר הקורס "שווים בתעסוקה"

**מפעל הפיס קורא לחברות במשק להצטרף למגוון
קורסים להכשרת אנשים עם מוגבלויות ולקחת חלק
בשינוי שוק התעסוקה הישראלי**

מפעל הפיס

ידיעות אחרונות

רשת 13

שווים

הכל חוזר לקהילה

קנל חי ותיאטרון משמחי לב מגישים:

הפקת עונק חסרת תקדים לנל המשפחה!

יום שני 'זאת חנוכה'
ב' טבת תשפ"ג
26.12.2022

בניי האומה

מופע א' 12:00
בשעה:

מופע ב' 15:00
בשעה:

מופע ג' 18:00
בשעה:

מופעי במה למהד

דוק רב המנר
האהוב
מגיע
לבמה!

הפקה מותחת ומרגשת בשילוב הומור ושירים ייחודיים,

15% הנחה
למחזיקי כרטיס ירושלמי

כרטיסים באתר גלאטיקט
או ב-6565 *
6565

במעמד:

ראש העיר ירושלים

משה ליאון

מ"מ וסגן ראש העיר

הרב צביקה כהן

20
בהשתתפות:

שחקנים ואמנים

בבימויו וכיכובו של:

עופר הלוי

שחקנים אורחים:

ירון | יהודה | אלעד
בר | שוקרון | כהן

בימוי: תדהר יששכר

איור מקורי מאת הצייר ג'קי ירחי
המחזה מבוסס על ספרו של ח. אליאב

2

רין לנל המשפחה

בעקבות סיפורי
הגבורה של
היהודים האנוסים
מול אימת
האינקוויזיציה

רלוס

תפאורה חדשנית בטכנולוגית ייחודית בשילוב מולטימדיה

"פתאום סיפרו לי שאין לי
אבא, זו המכה הכי גדולה
שחטפתי בחיים". יאיר שטרן

אבא כילדיו

הוא נושא את שמו של אביו בגאווה, אך לא קורא לו "אבא": יאיר שטרן, מי שהיה מנהל הטלוויזיה הישראלית, לא זכה להכיר את האב שנרצח על ידי הבריטים, אבל חש געגוע שלא קהה עם השנים. בספרו החדש הוא חושף את מחשבותיו כנער להתנקש בקצין שירה באביו, וגם סיפורים מאחורי הקלעים של עבודתו כעיתונאי ועורך שליווה אירועים הרי גורל בתולדות ישראל

עכרה לקס // צילום: עופר עמרם

הספר הזה נכתב ביזע ודמעות. יאיר ישב בחדר הסמוך וכתב. הרבה פעמים כשהייתי עוברת לידו הייתי רואה אותו בוכה. הוא שחרר הרבה דברים שהיו אצורים אצלו, כך מספרת דסי שטרן, רעייתו של יאיר שטרן, תוך שהיא מפצירה בי לשתות קפה ולטעום מהעוגיות הביתיות שלה. דסי מופיעה בספר לא אחת. החיים המשותפים שלהם, מההיכרות ועד החתונה, מאילת ועד וושינגטון דרך לידת הילדים וגידולם, מקופלים בספר החדש של בעלה "יאיר בן" בהוצאת ידיעות אחרונות.

שטרן מסכים איתה: "יש בספר דברים שסחבתי איתי עשרות שנים ולא היה לי זמן לכתוב עליהם, הייתי עסוק. אבל עכשיו רציתי להוציא הכול. אני מרגיש שיש כאן חידוש. זה מאוד דומה להולדת ילד, רק עם הרבה יותר מתשעה ירחי לידה". בני הזוג שטרן דיברו עם ילדיהם ונכדיהם על האב הסב אברהם "יאיר" שטרן. אי אפשר שלא. תמונה גדולה שלו מביטה עלינו מצד אחד של הסלון, פסלון לבן של ראשו מביט בנו מפינה אחרת. הוא כאן, הוא נוכח, ואף על פי כן שטרן הבן הרגיש שמשוהו בפאזל עוד לא סופר, עוד לא נשלם. "דברים שהיו בנפש שלי. איך אתה גדל וחי עם אבא שאיננו ובכל זאת ישנו כל יום. יש דברים שאתה מרגיש אבל לא מוציא אותם החוצה ולא חולק עם אחרים, כי יחשבו שאתה פסיכי. אתה הרי מדבר עם רוח, עם אדם מת. אי אפשר לדבר עם המתים, אבל אני מדבר איתו כל הזמן. כל זה היה חבוי. עכשיו החלטתי שאני אוציא את מה שיש לי על הלב בספר, אעלה את הכול על הכתב".

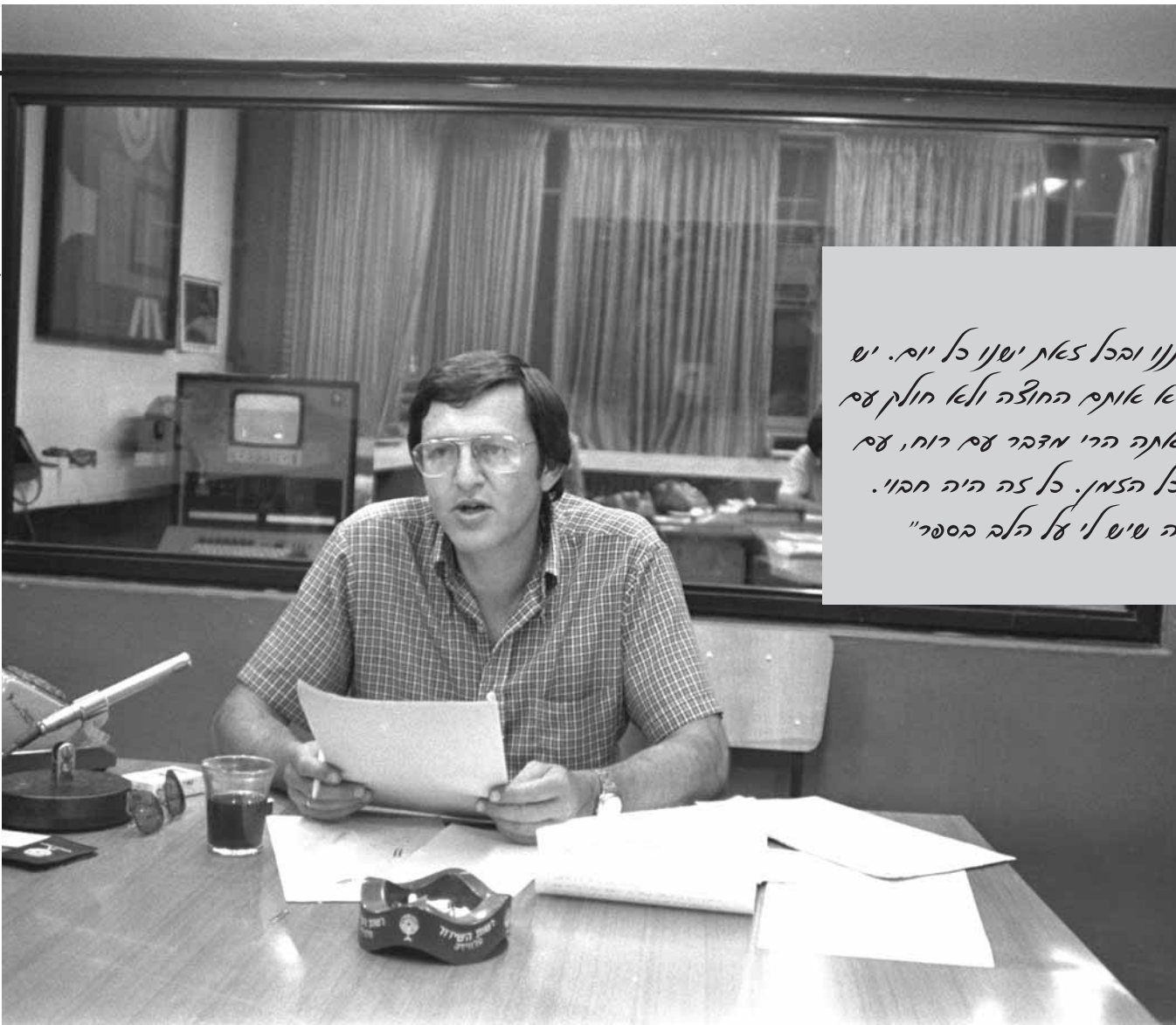
"היישוב צהל שהרגו את הטרוריסט"

"למה כולם שמחים?" שאלתי, "למה הם רוקדים?"
"עכשיו תהיה לנו מדינה יהודית", אמרה אמא, הושיבה אותי על ברכיה והתאמצה לעצור את הדמעות. "כדי להשיג את המדינה הייתה מלחמה נגד הבריטים, ובמלחמה הזאת נהרג אבא שלך". (עמוד 12)

בכ"ט בנובמבר 1947 הרחובות מלאו בחוגגים נרגשים. האו"ם הצביע בעד תוכנית החלוקה. ליהודים תהיה מדינה. בדיוק אחרי ההצבעה החליטה רוני, אמו של שטרן, לגלות לו את האמת הכואבת. לספר לו שאביו אינו שווה בחוץ לארץ כפי שאמרו לו תמיד אלא שהוא נהרג ולא ישוב לעולם. "זה היה סוף העולם. העולם שהכרתי עד אז חרב באותו רגע. עד אז האמנתי שיש לי אבא והוא יחזור. ילד בן חמש, מה הוא יודע? פתאום מספרים לו את האמת המרה, שאין אבא ולא יהיה. זו מכה אדירה. המכה הכי גדולה שחטפתי בחיים. אחרי מכה כזאת אתה יכול לעמוד בהכול".

אברהם יאיר שטרן נרצח בכ"ה בשבט תש"ב על ידי הבריטים, שמצאו אותו מתחבא בארון בגדים בדירת מסתור. בנו יחידו שנקרא על שמו נולד ארבעה חודשים אחרי שאביו כבר לא היה בין החיים. שטרן כותב שכל הסביבה ידעה שהוא יתום: המשפחה, החברים, אפילו הילדים בגן. רק הוא חי בבועה של אשליה במשך חמש שנים. שטרן מעולם לא שאל את אימו מדוע בחרה בתאריך החגיגי הזה כדי לגלות לו. נותר לו רק לשער. "ההצבעה באו"ם על תוכנית החלוקה קבעה שתהיה מדינה יהודית. אומנם לא חלום הדורות, מדינה יהודית קטנה בצד מדינה ערבית, אבל משהו שלא היה אלפיים שנה. יאיר לחם למען מדינה יהודית עצמאית. אני חושב שהיא בחרה את הרגע הזה כדי להגיד: זהו, עכשיו כשיש מדינה יהודית החלום של יאיר הוגשם והמטרה שלשמה הוא נפל הושגה. הגיע הזמן לספר לילד את האמת". והיה עוד משהו: "בשלב הזה היא כבר הייתה נשואה לאדם אחר וכבר הייתה לה תינוקת". שטרן, יש להסביר, גר אז אצל סבו וסבתו, ואימו עם בעלה והאחות החדשה גרו ברמת גן. "עד אז לא שאלתי, אבל אני חושב שהיא הבינה שלא תוכל לסחוב את הסוד הזה עוד זמן רב. זה התחבר ביחד".

אברהם יאיר שטרן לא רצה להינשא. הוא לא רצה להותיר מאחוריו אלמנה. הוא אהב מאוד את רוני ולא רצה לאמלל אותה. מי שהבין שטובים השניים מן האחד ושרוני ואברהם נועדו זה לזו היה דוד רזיאל, מפקד האצ"ל וחברו הטוב של יאיר עד לפיצול הארגון. הוא היה זה שגרם

"איר אהר גדל וחי עם אבא שאינו רבא זאט יטנו כל יום. יש דברים שאהר מרגיש אבא לא מוציא אותם החוצה ולא חולק עם אחרים, כי יחשבו שאהר פסיכי. אהר הרי מדבר עם רוח, עם אדם חי. אבא אנו מדבר איתו כל הזמן. כל זה היה חבוי. עכשיו החלטתי שאוציא את מה שיש לי על האב בספר"

"חשוב שיהיה שידור ציבורי ושהוא יהיה חופשי". שטרן מגיש את 'כותרות מבט' בערוץ הראשון

להם להיפגש לאחר שנפרדו. השניים החליטו להתחתן בידיעה שלא יהיו הורים. "אינני מסוגל לוותר עלייך", אמר לה יאיר, "דעי לך שחיינו יהיו קשים ותצטרכי לוותר על אימהות. ילדים לא יהיו לנו", אמר לרוני לפני שנישאו. הוא לא רצה להותיר מאחוריו ילדים יתומים, והיא הלכה אחריו לחיים קשים שכמעט לא היה בהם יחד. דווקא כשטבעת החנק התהדקה וכדורי הבריטים היו קרובים מתמיד, אברהם החליט שכן, הוא רוצה ילד כדי שתהיה לה מזכרת ממנו. כך כותב שטרן בספרו.

אני שואלת את שטרן אם הוא כועס על ההחלטה של אביו, שבנו ייוולד ויגדל יתום מאב. "לא, להפך", הוא עונה ומפתיע בתשובה חד-משמעית. "אני רק אומר תודה. כי אם אבי היה מחליט הפוך, לא הייתי נולד ולא היו לי את החיים שלי ולא הייתה לי דסי ולא את הילדים הנהדרים שלי ולא את הנכדים. דבר שני, הוא לא יכול היה ללכת בדרך אחרת. הוא ידע שהוא במלחמה ושהוא עומד למות, ודבק בדרך שלו עד הסוף. כל החיים שלו היו קודש למטרה מסוימת. הוא ידע שהוא ישלם מחיר והוא לא יכול היה לשנות את זה, לפרוש, להיות בעל, לגדל משפחה. זה לא הסתדר".

שטרן הבן לא גדל לבד. הורי אימו, אחיה ומשפחותיהם העניקו לו הרבה אהבה וסייעו לו במגורים, בעבודה, בכל אשר פנה. הוא אפילו הספיק לספוג את קרבתה של אם אביו - הדסה לאה שטרן, שנפטרה כשהיה קטן. שטרן היה עטוף מכל כיוון, וזאת בשעה שלמשפחה עצמה היה מאוד לא פשוט. "כשהתבגרתי הבנתי שהמשפחה שלי חטפה בעצמה מכה איומה ונוראה. עצם הירצחו של יאיר, הבעל, הבן, החתן,

הגיס - הייתה מכה קשה. גם אם היה מת בתאונת דרכים זו הייתה מהלומה, על אחת כמה וכמה רצח כזה מזעזע, אבל זה לא היה רק זה. אם הוא היה מת בתאונת דרכים והשכנים והסביבה היו באים לנחם, זה היה אולי מקל על הכאב. אבל פה לא רק שלא באו לנחם, אלא כל היישוב צהל משמחה שהרגו את הטורודסט. במקום שיבואו לנחם את המשפחה אנשים התרחקו מהם, הסתכלו עליהם בעין עקומה, אמרו עליהם כל מיני דברים לא יפים. לאמא שלי קראו 'אשתו של טורודסט', ההורים שלה עברו לרמת גן כדי להתרחק מהאנשים שלא דיברו אליהם יפה או הפנו להם כתף קרה. גם אחים של אמא שלי, הדודים שלי, ראו את אמי מתאלמנת ונשארת לבד בעולם עם תינוק ולא נותנים לה עבודה. גם עליהם עברה תקופה קשה".

הפרקים העוסקים בהתבגרותו של שטרן

ובמציאת מקומו בעולם כעיתונאי רצופים בהכרת הטוב ובהעלאת על נס של אנשים שעזרו לו. היו שם קרובי משפחה, ראש עיריית רמת גן אברהם קריניצי, שנתן לאימו עבודה, הרב יצחק ידידיה פרנקל שלימים היה רבה של תל אביב ותמך במשפחה, ואחרים. אבל מול האוהבים האלה היו גם שונאים גדולים שהתנכלו למשפחתו וגם לו. להם, במפתיע, הוא לא נוטר טינה.

"כשהייתי נער מאוד כעסתי על הצד השני וחולתי בבן גוריון ובמנהיגות הסוציאליסטית של ישראל. אבל כשהתבגרתי התחלתי לראות את זה בעיניים אחרות. מי שהייתי צריך לשנוא, ואני שונא אותם עד היום, זה את ממשלת בריטניה, את המדיניות הבריטית ואת הצביעות הבריטית". הכול חוץ מכדורגל אנגלי, שאותו הוא דווקא אוהב.

האנגלים הכירו אי פעם בכך שאבין הוצא להורג ללא משפט?
"לא. הגרסה שלהם עד היום היא שהוא ניסה לברוח והם ירו בו תוך כדי בריחה. זו גרסה שקרית, אבל היא התקבלה על ידי כל הגופים הרשמיים". אבל הכעס שלו על הבריטים אינו קשור רק לאביו. "אחרי הרצח של יאיר הם עוד החמירו את היחס ליהודים. אחרי שנגמרה מלחמת העולם השנייה הם היו יותר רעים כלפי היישוב. הם לא נתנו לשרידי השואה, שהיו אבק אדם, שארית הפליטה, להגיע לארץ. הם הטביעו אותם בים, שלחו אותם בחזרה לאירופה או למחנות מעצר בקפריסין. זה הכי גרוע בעיניי. שהם מנעו עליית יהודים שהיו במצב הכי נורא שהאנושות הייתה בו אי פעם. הצביעות הבריטית, המדיניות המתחסדת והרצון למצוא חן בעיני הערבים, זה מכעים אותי עד היום".

למה לא התנקשתי במורטון?

"כ"ה בשבט תש"ט, פברואר 1949. אני בן שש וחצי, נוסע עם סבא מרדכי בורשטיין. היעד - בית הקברות בנחלת יצחק. אני יודע שיש דבר כזה, בית קברות, אך מעולם לא הייתי בו. אזכרה ראשונה לאבי לאחר קום המדינה. ברחבת הכניסה לבית הקברות נקבצים מאות בני אדם... לראשונה אנשי לח"י נפגשים לאור יום... מישהו נותן את האות וכל ההמונים עומדים דום ושרים 'חיילים אלמונים' בקול גדול... השירה פורצת את גדרות בית הקברות ועולה אל השמיים... בתום השירה רבים ניגשים אליי, מזדהים, מלטפים, מאשרים לי בקולם 'אנחנו חייליו של אבא שלך'... שם במעמד הר סיני הזה... נזרעו בלי ידיעתי הזרעים הראשונים שצמחו לימים להכרה במוחי וברגשותיי: אני עם האנשים האלה אלך תמיד". (עמוד 51)

בחרת לתאר את האזכרה הראשונה של אביך, שבה נכחת, במילים "מעמד הר סיני".
"לראות את אבא שלי בתור אבן, סלע, ומאות אנשים מסביב מקיפים אותי ופתאום כולם שרים בקול רם 'חיילים אלמונים' והקול הולך מתוך בית הקברות ועולה לשמיים, בשבילי זה היה רגע מדהים", קולו של שטרן נשנק, "זה שינה את ההתייחסות שלי לאבא שלי. פתאום ראיתי את כל המאות האלה שהיו תחת הפיקוד שלו באים לשם. עד אז הם לא יכלו, התחבאו במחתרת. זה היה בשבילם כמו לעלות לבית המקדש, וכל שנה הריטואל הזה חוזר על עצמו ולאט לאט אנשי הלח"י המקוריים נעלמים, הולכים לגן עדן, אבל במקומם מגיעים אנשים אחרים, משפחות, הילדים שלהם, הנכדים שלהם, קרובים. זו תחושה של כוח ועוצמה".

אנשי הלח"י היו המשפחה הגדולה והמורחבת של שטרן הבן. "אני מאמין שלחלק מהם היו גם ציפיות ממני שאכנס לפוליטיקה או לתפקיד מנהיגותי ברמה הלאומית. אולי הם התאכזבו

שלא הלכתי לשם".

למה לא הלכת לכיוון הזה?

"מכמה סיבות. אחת, התחלתי בקריירה עיתונאית ומהר מאוד הבנתי שבשביל להיות עיתונאי אתה צריך לא לגלות את דעותיך האישיות, אלא לדווח על ההתרחשויות מכל הצדדים בלי לשרבב את דעתך. שתיים, ברגע שנהייתי עיתונאי והכרתי פוליטיקאים, הבנתי שזה לא בשבילי. צריך לדעת לרמות, צריך לדעת להבטיח ולא לקיים ולעשות טריקים מלוכלכים ולהפך אמוך. אני לא בנוי לזה. אני מנסה להיות אדם הגון, לא לשקר, לא להבטיח בלי לקיים. והדבר השלישי הוא שחשבתי שזה לא מתאים לי. גם יאיר לא היה פוליטיקאי. הוא היה מנהיג עם רעיון אחד דגול של שחרור המולדת, ולא היה אכפת לו מי הולך איתו, דתיים, חילונים, תימנים, עיראקים, אשכנזים. כולם היו בלח". ולפי מה שהבנתי מאמא שלי, אם הוא היה חי בקום המדינה הוא לא היה הולך לפוליטיקה. הוא היה חוזר לאקדמיה או הולך להיות משורר".

שטרן, שלא הכיר את אביו, קורא לו במהלך כל הריאיון יאיר, צורת דיבור שמעוררת מחשבה. הרי הוא אביו, ויאיר הוא השם הפרטי שלו-עצמו, למרות שאביו ביקש שהוא ייקרא אלישיב. מצד שני, הוא מעולם לא קרא לאביו אבא. לבנם בכורם מתוך הארבעה קראו בני הזוג שטרן שי. הוא נולד ממש כמו מתנה, ביום נישואיהם הראשון, וש"הם גם ראשי תיבות של שטרן יאיר. הבן הבכור של שי נקרא יהלי, מעין פרשנות על המילה יאיר. במובן מסוים יש במשפחה הזאת ארבעה גברים שנקראים יאיר שטרן.

שטרן גדל בצילו של אביו תקופה ארוכה, עד שהחליט שהוא אומנם ממשיך להיות בנו ולשאת בגאון את המורשת, אבל הוא גם חייב לחיות את חייו שלו. "בגיל 15-16 רציתי לנסוע לאנגליה ולהרוג את מורטון (הקצין שרצח את אביו, ע"ל), להתנקם בו, כי פה לא הצליחו לחסל אותו. אבל אחר כך אמרתי לעצמי: נגיד שיהיה לך

סיור ולימוד

הדרכת טיולים, סיורים ומסעות
חינוכיים בכל רחבי הארץ.

**תודעה יהודית
ישראלית**

הדרכות חוויתיות בנושאי יהדות,
ציונות, חקלאות והתיישבות, זהות,
ידע המקדש ועוד.

**יום חשיפה
וגיוס לשירות
משמעותי:**

ב' בטבת תשפ"ג
26.12.22

להרשמה
ליום הגיוס

לפרטים: ספיר (ווצאפ)
054-597-1589

בואי להוביל שירות לאומי משמעותי באשכולות

www.eshkolot.org

אשכולות מרכזי הסיור
והתודעה של ישראל

@eshkolot17

יחיד 10 ש
מחיר משבחתי
עד 40 ש

סיורים ואילוסטרציות לכל המשפחה בעקבות חג החנוכה!

ימים רביעי וחמישי | כ"ז-כ"ח כסלו 2022 | 21-22.12.2022

סיורי ערב | 18:30-20:00

סיורי יום | 10:30-13:00

חנוכיות ברחובות צפת

מרכז סיור ולימוד אורות הגליל

הדלקת נרות בכקיעין

מרכז סיור ולימוד מורשת הגליל העליון

גיבורי ניל"י וזכרון המושבה

מרכז סיור ולימוד בשבילנו

חנוכיות ברוממה

מדרשת חברון

נחלאות המוארת

מרכז סיור 'בשבילנו'

פריחה במרומי הגלבוע

מרכז סיור ולימוד גלבוע מעיינות

מדבר שומרון גבורה אז והיום

מרכז סיור ולימוד שומרון

ארץ החשמונאים בבנימין

מרכז סיור ולימוד הרי גופנא

מהזית ועד למנורה בירושלים

מרכז סיור ולימוד ראשית ירושלים

ירושלים אורו של עולם

מרכז סיור ולימוד עיר דוד

בימים ההם בזמן הזה בעמק האלה

מרכז סיור ולימוד בית מוריה

כולנו אור איתן במזכרת בתיה

מרכז סיור ולימוד ציוני דרך

אגם בלב מדבר ירוחם

מרכז סיור ולימוד ביחד

חנוכה בשחורת אילת

מרכז סיור ולימוד אל ארצי

חנוכה ישראלית עם אשכולות!

לפרטים והרשמה:
www.eshkolot.org

אקדח, ונגיד שתגיע לאנגליה, ונגיד שתהרוג אותו, הרי יתפסו אותך ואז מה? או שיוציאו אותך להורג או שתשב בכלא כל החיים, ואת יאיר זה לא יחזיר. ואז התחלתי לחשוב מה אני עושה עם עצמי והגעתי למסקנה שלהיות הבן של יאיר זה כבוד גדול, אבל זה לא מספיק. מה, כל החיים אהיה הבן של? אבא שלי בטח היה רוצה שאעשה משהו מועיל בחיים. הגעתי למסקנה שאני צריך ללמוד מקצוע, להשכיל, להתגייס ובבוא פרקי להקים משפחה".

היחס לחללי הלח"י בכלל ולאברהם יאיר שטרן בפרט השתנה לאורך השנים מניכור גמור, ריחוק והשפלה להכרה בתרומותם. מסירוב של הגימנסיה העברית להנציח אותו בלוח בוגריה לקריאת רחוב על שמו, ולהכרה רשמית אחרי שמנחם בגין עלה לשלטון. מאז האזכרות הפכו ממלכתיות, ויום הזיכרון הרשמי של כל חללי המחתרת נקבע בכ"ה בשבט, יום נפילתו של אברהם יאיר שטרן. בשנת 1980 הכירה המדינה בתרומת ארגון הלח"י לקוממיותה של המדינה והעניקה לחברי המחתרת את אות הלח".

"כל שנה משרד הביטחון שולח מכתב למשפחות השכולות ומצדף שי קטן. בפעם הראשונה ששלחו לאמא שלי משהו, זה היה מכתב עם ספר. הספר היה מבן גוריון. אני זוכר שהיא פתחה את המעטפה", הוא צוחק, "אמורה: מה, לי? ספר של בן גוריון? הם לא מתביישים? עטפה את הספר בחזרה ושלחה אותו למשרד הביטחון עם מכתב: אני לא רוצה מכס שום דבר, אל תשלחו לי יותר כלום. ובאמת מאז הם לא שלחו לה כלום".

לא חושש ממשבר מנהיגות

"אחד הדברים הכי מדהימים המתרחשים בשנים האחרונות, הוא שיתוף הפעולה בין העמותות של יוצאי המחתרות - ההגנה, הפלמ"ח, האצ"ל והלח"י - במאמץ להשכיח את שנאות העבר ולעבוד עבור הדורות הבאים". (עמוד 265) כבר יותר מ־20 שנה משמש שטרן יו"ר העמותה להנצחת מורשת הלח". הוא מספיד את הלוחמים שהולכים לעולמם, מקפיד על שמירת קשר עם המשפחות ועוסק בהנצחה ותיעוד. ספרו מגולל גם את הקרע שנוצר בין לוחמי הלח"י בעקבות פליטת הפה של משה סבוראי, שהביאה

לרצח יאיר, והניסיון שלו להכחיש זאת לאורך השנים. הוא לא מטאטא את הקשיים ומספר על המאמצים לשמר את המורשת ולהנציח.

מה היא מבחינתך מורשת לח"י?

"לח"י לא היה ארגון פוליטי אלא מחתרת לוחמת למען מטרה אחת בלבד והיא שחרור המולדת. ביום שהמולדת שוחררה והפכה למדינה עצמאית, לח"י סיימה את תפקידה ההיסטורי. אחרי קום המדינה, כשהמלחמה נגמרה, אנשים הלכו כל אחד לדרכו. החרדים חזרו למאה שערים, הקומוניסטים חזרו לקיבוצים שלהם".

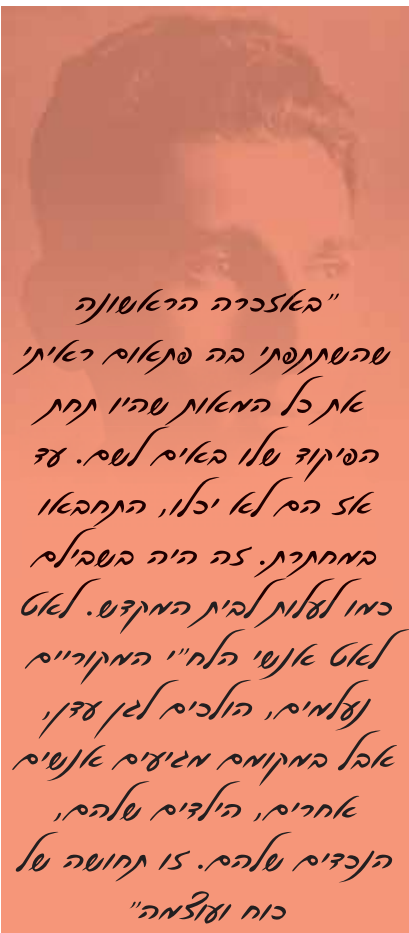
לח"י משכה אליה אנשים ממקומות שונים בחברה הישראלית המתהווה. מה גרם לכך?

"קודם כול הקסם של יאיר, הכריזמה של אדם שהיו מוכנים ללכת אחריו באש ובמים ולמות. ודבר שני, הרעיון, החזון זה מלכות ישראל. להקים מדינה יהודית עצמאית אחרי אלפיים שנה ולמגר את השלטון הזר. ללח"י לא היו אינטרסים פוליטיים לעזור לאלה נגד אלה. היה לה חזון מאוד פשוט. כולנו גויסנו לכל החיים, משורה ישחרר רק המוות. כך הגיעו אנשים מכל קצות הקשת".

אני תוהה בקול אם דור שיש לו מדינה כבר 75 שנה יכול להעריך את מסירות הנפש, את הוויתור האישי ואת ההקרבה של דור מייסדי המדינה. שטרן פותח בנאום אופטימי שאין כמותו. "אני יכול להגיד לך מה אני רואה אצל הילדים והנכדים שלי. הילדים שלי היו ביחידות קרביות, אבל זו אולי לא חוכמה. הנכדים שלי הולכים ליחידות קרביות: יש לי נכד בסיירת מורן, אחד בקורס טיס והנכדה מתגייסת בימים אלה לצנחנים. אני רואה את הילדים האלה ואני רואה את החברים שלהם. כולם בצופים, ראשי גדודים, יוצאים למשלחות לחו"ל, הנכד היה בשנת שירות והנכדה במכינת תבור. מה זו שנת שירות? זו התנדבות למען החברה בלי תמורה. זה רק דוחה את הקריירה בשנה. אלה חבר'ה נהדרים. יש הרבה דרעק מסביב, אבל יש בעם שכבה של ילדים מאוד מסורים ומאוד ציונים. יש לנו שכבה מנהיגותית מספיק טובה ועבה שתשמור לנו על המדינה הזאת".

כתבים לא יכולים להיות פרשנים

"נותר לי רק תפקיד אחד לשאוף אליו - מנהל

הטלוויזיה הישראלית. פעם רצית להיות העורך הראשי של 'מעריב', אמרתי לעצמי. אחר כך רצית להיות מנהל חטיבת החדשות של הטלוויזיה. אז מה עוד נשאר?" (עמוד 189)

לאורך השנים מילא שטרן שורה של תפקידים בתקשורת הישראלית. הוא החל ככתב ספורט וזטר בעיתון מקומי, התקדם ל'מעריב', טיפס אל הטלוויזיה של הערוץ הראשון כשעוד הייתה בחיתוליה, ניהל את חטיבת החדשות ולבסוף היה למנהל הטלוויזיה. פרקי הספר משובצים באירועים היסטוריים ופוליטיים שהוא סיקר או ליווה את סיקורם ממקום ניהולי, ויש בהם לא מעט עניין.

אנחנו נפגשים ביום הופרחה לאוויר עוד שמועה לקראת הקמתה של הממשלה החדשה, הפעם בדמות איום לסגירת חטיבת החדשות של התאגיד. "אין דבר כזה לסגור את חטיבת החדשות", הוא מתקומם, "העילה היחידה לסגור

כלי תקשורת ממלכתי או פרטי היא רק אם יש שם אי סדרים כספיים, אם תופסים אנשים גונבים מהקופה, אם יש הטרדות מיניות, ואז צריך להעמיד אנשים לדין ואולי לפרק את העסק. אבל אם הוא מתנהל בסדר - לא סוגרים".

שטרן גם נגד הפרטה, הוא רואה חשיבות בשידור הציבורי. "חשוב שיהיה שידור כזה ושהוא יהיה חופשי, שהממשלה לא תתערב לו בתכנים ושהעורכים המקצועיים יחליטו מה משרדים שם". אני מנסה לשקף לשטרן תחושות של מגורים בעם, שהשידור הציבורי לא מביא את כל הדעות ונוטה שמאלה. הוא לא מקבל את זה וחושב שהם "בסדר גמור". "לעומתם, ערוץ 14 נהיה ערוץ של השלטון. וזה בניגוד לרישיון שניתן להם, בוחילה הם בנו לעצמם אימפריה. הם היו אמורים להיות ערוץ מורשת".

חנן קריסטל אמר לפני פרישתו שפעם היו מבדילים בין ידיעה לדעה והיום לא. יש אומרים שזה דווקא טוב, כי ככה אנחנו לפחות יודעים מי הכתב שעומד לפנינו ואילו משקפיים פוליטיים הוא מרכיב. מה דעתך?

"לא אכפת לי שאנשים מביעים דעות בטלוויזיה, אבל שיציגו אותם כפרשנים. היום יש ערבוב בין כתב לפרשן לנביא. אנשים מתנבאים, כל אחד יודע מה הממשלה תעשה, למחרת קורה הפוך, לא נורא, שכחו. זה לא טוב. עדיף גם שיביאו פרשנים מבחוץ ולא מבפנים. אתה רוצה להביא דעה של הימין? תביא פוליטיקאי מהימין, אתה רוצה להביא דעה מהשמאל? תביא פוליטיקאי מהשמאל, לא אנשים מהמערכת".

אפילו הבחירה מה ראוי לשידור ומה לא היא תלויה השקפת עולם. אז במובן מסוים אין באמת אובייקטיבי.

"אתה לא צריך להיות אובייקטיבי, אתה צריך להיות מנוסה. היה לנו כתב לענייני משטרה, אורי כהן אהרונוב. יום אחד הוא בא אל"י כשהייתי מנהל החדשות ואמר לי: יש אחד שובת רעב, הוא קשר את עצמו לצלב והוא אמר שהוא יפגין עד שהוא ימות אם לא ייתנו לו כך וכך. אמרתי לו: אהרונוב, אם הוא ימות על הצלב, זה יהיה אייטס, אם לא אז לא. כעבור כמה שעות הוא ראה שאף כלי תקשורת לא בא, הוא ירד מהצלב והלך. אז עורך מנוסה יודע להבחין בין מה שאייטס למה שלא. הצופה לא יכול לקבוע מה לשדר".

שטרן לא מתרפק על תקופת העשייה האינטנסיבית של הטלוויזיה, ואפילו לא לתזמורת הסימפונית שניהל במשך 12 שנה. "אני לא מתגעגע לכלום. זה היה מאוד אינטנסיבי ואשתי גידלה לבד ארבעה ילדים. לכל דבר יש את הזמן שלו. כשהייתי מנהל התזמורת הייתי הולך לכל קונצרט ורואה שהכול בסדר, שסגרו את הדלתות והחשמל עובד ושהמוזן דלוק, היום אני הולך לאיזה קונצרט שאני רוצה ופשוט נהנה".

אבל בכל הקורות אותו, בטלוויזיה, בתזמורת, בארצות הברית ובארץ, הוא נושא את זכר אביו יום יום. "תמיד כשקרב יום הזיכרון שלו אני חושב עליו, האיש הצעיר שמסר את חייו והותיר אלמנה ויתום. אלה ימים שבהם הייתי מוכן לשלם כל מחיר, ואפילו שנים משנות חיי, לו רק זכיתי לראות את אבא, לשמוע את קולו... הייתי רוצה לקחת אותו במכונת... ולהראות לו את מרחבי ישראל. את הארץ הגדולה שלנו על תשעה מיליון תושביה... בדמעות אמרתי לאבא: הכל בזכותך... הקורבן שלך היה רצוי וחשוב. גם אם לא נפגשנו מעולם, גם אם חלפו 80 שנה, אני מתגעגע אליך בכל ליבי. אתה חסר לי" (עמוד 271).

צילום: באדיבות העמותה להנצחת מורשת לח"י

רק כשאושרה הקמת המדינה באו"ם סיפרה לו האם שהאב נרצח. שטרן עם אימו רוני באזכרה לאביו

מביאים לך את על המשקל עד הבית!

על המשקל מחממת לכם את החורף ודואגת לכם למשלוחים עד הבית ברחבי הארץ

- קמחים מיוחדים • פירות יבשים ואגוזים • מוצרי אפיה ובישול • תבלינים
- פיצוחים • ויטמינים ותוספי תזונה • קטניות ודגנים • מוצרים ללא גלוטן
- פירות קפואים ועוד. **מחכים לכם עם גשם של מבצעים והטבות!**

להזמנות באתר: alhamishkal.co.il

וואצאפ משלוחים:

טלפון משלוחים (שלוחה 1)

054-2901080

1-599-50-15-15

מגוון פיצוחים ב-
10% הנחה!

מגוון משקאות
2 יח' ב-15 ₪

**בואו לפצח
איתנו
את המונדיאל**

מבצעים שיעשו לכם
חשק לנשנש מול הטלוויזיה...

על המשקל
מוסיפים טעם לחיים

• שער בנימין • קרני שומרון •

• כפוף לתנאי המבצע • המבצעים לחברי מועדון ולמטטרפים חדשים בלבד • התמונות להמחשה בלבד • ט.ל.ח.

התחלה // לפני 63 שנה באלג'יריה. הקטן מבין ארבעה אחים.

אבא// חיים שרקי ז"ל, דוקטור לכלכלה. "אבא יליד אלג'יריה. במקצועו עסק במסחר בינלאומי, אבל עיקר עניינו היה בעשייה למען הציבור. יחד עם אביו הקים בזמן מלחמת העולם השנייה בית ספר יהודי ומרכז ללימודי יהדות".

אמא// בתיה שרקי ז"ל, ילידת צ'כוסלובקיה. כילדה עברה עם משפחתה לפריז. "לאחר מלחמת העולם השנייה היא פגשה במסגרת תנועה חלוצית דתית בפריז את אבא, שהיה סטודנט. הם התחתנו ועברו לאלג'יריה, שם נולדנו. אמא הייתה אישה רכה וענוגה שאהבה מאוד ספרות והייתה בעלת יראת שמיים טבעית בריאה".

ציונות// סבו, עזר שרקי, היה נשיא הפדרציה הציונית של אלג'יריה וציר בקונגרס הציוני. "גדלתי בבית ציוני. חונכנו לאהבת הארץ. אבא עסק בפעילות ציונית אינטנסיבית וסייע לעלייה הבלתי לגאלית מאלג'יריה לארץ".

פריז// כשהיה בן שנתיים עברה משפחתו לפריז. למרות המעבר לפריז, החלום לעלות ארצה בער בקרב בני משפחתו והתעכב רק בכמה שנים. "מבחינת התנאים החומריים זה היה בלתי אפשרי למשפחה לעלות לישראל. הם המתינו עשר שנים עד שיכלו לאסוף את הכוחות ולעלות. כל השנים הם התכוננו לעלייה".

תלמוד תורה// המשפחה קבעה את ביתה בבולון, פרבר של פריז. "באותם ימים היו מעט יהודים באזור. למדתי בבית ספר ציבורי ובימי ראשון הלכתי לתלמוד תורה. רק בכיתה ג' עברתי לבית ספר יהודי שנפתח באזור".

הכיפה// "בכיתות א' וב' למדתי בבית הספר הכללי והיה מקובל לא לחבוש כיפה מתוך דרישה לאחידות. יום אחד הופעתי בטעות עם הכיפה, כנראה ששכחתי, והחברים שלא ידעו מה זה התעניינו למה יש לי תחבושת על הראש. אבל כיהודי שחי בסביבה לא יהודית מעולם לא נתקלתי באירוע אנטישמי מיוחד".

קודש וחול// "בצרפת למדנו תורה ולמדנו תרבות כללית, זה לא היה זר לנו. ובניגוד לעולם הדתי שירש את המסורת של מזרח אירופה, במערב אירופה היהודים לא הרגישו שהם חצויים בין עולם הקודש לעולם החול. הבנו שזה עולמו ההרמוני של הקב"ה יש בו גם תורה וגם חול".

רוצה לעלות// כשהיה בן 11 דרש מהוריו בליל הסדר שמשפחתו תעלה ארצה תמורת השבת האפיקומן. "ההורים הסבירו לי שכרגע זה לא אפשרי ושאבקש משהו אחר". שנתיים אחר כך חלמו התגשם והם עלו לארץ.

שפה קשה// הם עלו לירושלים. "ידעתי לדבר עברית כי למדתי בצרפת בבית ספר יהודי. רק שהיה מצחיק שדיברתי עם כולם בעברית תנ"כית בלי לשים לב". למד בישיבה התיכונית נתיב מאיר. "שם לראשונה הרגשתי בניגודיות שבין הקודש לחול. היה לי מזל שבמסורת המשפחתית שלי יש אחדות והרמוניה ביניהם".

עשה לך רב// כבר בגיל 16 החל להשתתף בקביעות בשיעוריו של הרב צבי יהודה הכהן קוק, שלימים הפך לרבו המובהק. וכך באופן טבעי אחרי לימודיו התיכוניים פנה ללמוד בישיבת מרכז הרב. "תורתו של הרב קוק הייתה אצלנו בבית ומשכה אותי מאוד".

צילום: נעמה שטרן

הרב אורי שרקי

63

נשוי לרונית ואב לשבעה

תושב ירושלים

ר"מ במכון מאיר ורב קהילת 'בית יהודה', יו"ר ומייסד 'ברית עולם' - המרכז העולמי לבני נח וראש בית הספר הגבוה לחוכמת האמונה

מהפכה// אחרי החתונה קבעו את ביתם בירושלים והוא החל ללמד במכון מאיר, עד שמונה לראש המחלקה הישראלית במכון. "מכון מאיר חולל מהפכה והראה שיש לתורת משה מה לומר לעם ישראל כולו".

תורה לכולם// בד בבד החל ללמוד גם בטכניון בחיפה ובראש יהודי בתל אביב והעביר קורסים למפציצי יהדות. בנוסף לכך היה פעיל בתנועת 'אל עמי' שמארגנת בין היתר סמינריונים לציבור הרחב. "אני רואה אידיאל בלדבר עם הציבור הכללי כי התורה שייכת לכל עם ישראל וצריך ללמד אותה לכולם".

ספרים רבותיי// הוציא מתחת ידו קרוב לעשרים ספרים לציבור הכללי בנושאי יהדות, יסודות האמונה, תורת הרב קוק ועוד. "אם לא כותבים ספרים, אנשים לא יודעים על מה אתה מדבר. אני מזהה צורך להוציא אנשים מבורותם".

ברית עולם// לפני כ־11 שנה הקים את 'ברית עולם' - המרכז העולמי לבני נח, אשר מבקש לעורר את המודעות לשבע מצוות בני נח ולקיומן בידי אומות העולם. במוקד פעילות הארגון עומד מערך הסברה בקרב קהילות רבות ברחבי העולם. "אנחנו עומדים בקשר עם קהילות בני נח בכל העולם. רק השבוע נפגשתי עם קהילה מקונגו".

אור לגויים// "הם בוחרים לקבל על עצמם את שבע מצוות בני נח כדי להתחבר לחזון

החצי השני// בגיל 27 הכיר את מי שלימים תהיה רעייתו - רונית (61), דוקטור לביולוגיה. "זכיתי באישה עם כוחות פנימיים אדירים. חכמה מאוד, בעלת יכולת אנליטית גבוהה וכוח רצון גדול".

הנחת// שבעה. הבן הבכור מיכאל (34), אחרייו הבן שלום הי"ד שנרצח בפיגוע דריסה, אסתר (30), יאיר (29) עיתונאי חברת החדשות, שלומציון (27), אמיתי (25) וישי (21). "הם דור ההמשך והגשמת החזון של עם ישראל".

הבן// בנו שלום יוחאי שרקי הי"ד נרצח בפיגוע דריסה בירושלים בליל יום הזיכרון לשואה ולגבורה לפני כשמונה שנים. "אנשים שואלים אותי האם אובדן הבן שינה משהו בהשקפת עולמי והתשובה היא לא. זה לא מעלה ולא מוריד מהדרך ומהאמונה. אין בי כעס כלפי שמיא. כאב יש, בוודאי".

חמשיכים// "בסלון שלנו לא תמצאי תמונה גדולה שלו, אלא לקחנו דף שמצאנו בתוך התיק שלו, שבו הוא כתב 'אני בוחר לחיות מתוך שמחה', מסגרנו ושמונו בסלון. אם הייתי יכול לשאול את הבן שלי איך הוא היה רוצה שאחיה אחרי הפיגוע הוא היה אומר 'לבנות ולא לקרוס', ואני בוחר בכל יום לבנות".

איש תקשורת// בנו יאיר שרקי משמש ככתב חדשות 12. "עיתונאי מוכשר שחי בעולם שיש בו אג'דות מגוונות. כיעקב אבינו, עליו להישאר ישר בתוך המסלולים המפותלים".

במגרש הביתי

בוקר טוב

משכים קום בשעה חמש וחצי. לכל יום יש תוכנית וסדר משלו. לישון הולך בסביבות אחת עשרה.

השבת שלי

"מה שהיא עושה לכל ישראל: נשמה יתרה".

פלייליסט

"יהודה פוליקר ועמיר בניון".

צילוח לופט

הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל. "פותח את נתיבות המחשבה לדורנו".

השאלה

"שמדינת ישראל ורביה יקדמו את המסרים האוניברסליים של היהדות".

לפחית אותי

"קטנות מוחין".

כשאיה גול

"מקווה להוציא מתחת ידי עוד כמה ספרים".

האוניברסלי של היהדות. 'נברכו בך כל משפחות האדמה'. לתורת ישראל בהחלט יש מה לומר גם לאומות העולם".

יותר אמונה // "לאורך השנים שמתי לב שבבתי המדרש שלנו לא לומדים אמונה וחוכמה והדבר הזה יוצר נחיתות כלפי המדיניות הערכית במדינת ישראל, כמו המכון הישראלי לדמוקרטיה, מכון ון ליר, בג"ץ וכו', ששם נקבעים ערכי היסוד של החברה. אמרתי לעצמי שחייבים לבנות אלטרנטיבה".

אלטרנטיבה // "יסד בית ספר גבוה לחוכמת האמונה, 'בו אנחנו מכשירים עילית אינטלקטואלית-רוחנית של עם ישראל. בתוכנית לומדים אנשים בעלי מטען תורני, בעלי אידיאל ויכולת השפעה על החברה. הבוגרים שלנו הם בני אדם עם חוש ביקורתי ויכולת לפעול לתיקון עולם".

קהילה // רב קהילת 'בית יהודה' בשכונת קריית משה בירושלים מזה שלושה עשורים. "אני מאמין שמאוד חשוב להיות רב קהילה כי זה משמר אותך מחובר למציאות. זה יוצר בסופו של דבר איזושהי פינה חמה ומבצר שממנו אותה יוצא לכל הפעילויות האחרות".

אם זה לא היה המסלול // "הייתי שמח לעסוק בהדרכת טיולים".

מיחם הפלא

המיחם הטכנולוגי לשבת לחיים קלים ובטוחים יותר

UNIVERSE

מס. 1 באיכות ובביצועים

בטיחותי יותר

עוצמתי יותר

חסכוני יותר

קיים בגדלים: 20, 16, 13, 10, 8 ליטר

צריכת חשמל פחות משליש ממיחמים רגילים

גוף פנימי נירוסטה איכותית מסוג 304

בטיחותי ביותר כיוז הגנה מפני טמפרטורה גבוהה והתחממות יתר

בידוד כפול 2.5 ס"מ, זכנות קרות ושמירה טובה של חום

ברז מסיבי ומזיגה עוצמתית

העברה אוטומטית למצב שמירת חום

מתאים לשימוש עם גנרטור חסכוני בצריכת חשמל

נורלייט בע"מ יבוא ושיווק מוצרי חשמל. לפרטים 5419 * www.universe.co.il

מחפשים דרך חווייתית להכין את הבת שלכם לגיל המיוחד הזה?

חדש! סדנת בת מצווה עם סיון רהב-מאיר

4 מפגשים בזום עם סיון ואורחים מעוררי השראה

מתחילות ביום ראשון, ח' בטבת, 11.1

בזום מיוחד: מפגש סיכום חגיגי בירושלים!

כלים, כיף, פעילות ומשימות שבועיות

מה משמעות בת המצווה?

איך לכתוב דרשת בת מצווה? איך לדבר בציבור?

להצטרפות חפשו בגוגל "נפגשות" או סרקו את הברקוד:

חנה קטן
chanakatan@gmail.com

חיבוק טוב

והנה, מחקר חדש שפורסם בכתב העת Cerebral Cortex בחן את ההשפעה שיש ללידה ולהורות על האב הטרי דווקא. במסגרת המחקר נבדקו מוחותיהם של ארבעים גברים מארצות הברית ומספרד בבדיקת MRI במהלך ההיריון ושוב שישה חודשים לאחר הלידה, ונעשתה השוואה עם גברים ללא ילדים. השינויים שנצפו ב"מוח האבהי" נמצאו רק באבות הטריים, והם הופיעו באזורים המקושרים לקשב ולאמפתיה, תכונות הבאות לסייע בתפקיד ההורי. והנה זה בדוק ומדעי, לא רק במוח האימהי חלים שינויים בעקבות האימהות, גם במוח האבהי.

מי יציל את הילדים מדיסני. כשהילדים גדלים הם לא צריכים רק השגחה וחיבוק וטיפול אינטנסיבי, אלא גם עזרה וניווט בניצול שעות הפנאי שלהם. אני גדלתי על סרטי וולט דיסני, שהיו חלק אינטגרלי מהחיים שלי כילדה. אבל בעידן הסרטים של הרנסנס של דיסני בשנות התשעים הוכנסו תכנים קשים מאוד לחלק מהסרטים הללו, והייתה ציפייה שילד יתמודד עם נושאים כמו מוות, בגידה ועוד. בסרט מלך האריות סימבה הקטן מנסה להעיר את אבא שלו שנהרג בנפילה מהצוק, וגם בסרט במבי האמא נורתה בידי ציידים ובמבי שומע: "אמא שלך לא תחזור עוד לעולם". למה להפיל את זה על הילדים שלנו? ילד זקוק להורים - לאבא ולאמא חזקים ונוכחים, ומאוד לא כדאי להכניס בליבו חששות שאולי הקיום שלהם זמני. אפשר לחכות עם זה עוד כמה שנים. אמא פיקחית תדע לא לחשוף את ילדיה לחששות כאלה.

שיעור בחוכמת הדשא. אפשר ללמוד חוכמה אימהית מאמא קנגורו. אנו מבקרים בגן החיות הירושלמי, והנה עומדת לה אמא קנגורו כשילדיה מציצים מהכיס שבפרוותה, גדולים כקטנים, חצי נופלים, והיא באדישות מפוכחת מטיילת וקופצת לה בנחת והם בכיסה, ונדמה לי שהיא אומרת בליבה "הם יסתדרו". כנראה שהיא משתמשת בחוכמת הדשא. מדובר בשיטת חינוך שבה ההורה נמצא כדי ללוות, להקשיב, לעודד, אבל בניגוד גמור לחוכמת העץ - הוא לא דוחף את הילד קדימה בכוח. בחוכמת הדשא העיקרון הוא לתת לילד את המרחב שלו כדי שיוכל להתנסות להתפתח. אהבה ואמון הם שני המרכיבים החשובים ביותר בגידול ילדים לאמונה בעצמם, ובעקבות כך - גם בריבונות של עולם. חשוב לדבר עם הילד בגובה העיניים ובדברים שנכנסים ללב, ללוות אותו אבל לא לדחוף. זאת היא אהבת אמת, הכלה ללא תנאי.

אבל בתחילת הדרך, כשהורות בראשיתה, זה משהו אחר. כשהתינוק שלנו נולד אנחנו מתפעלים ממנו, כמה הוא מדהים, כמה הוא מושלם. ריבונות של עולם יצר אותו כל כך רך ומתוק כדי שנתאהב בו ונתמסר לטיפול הסיזיפי שדורש התינוק, שלא מרפה כשהוא רעב ומצפה למלוא המענה. אבל הכוחות האמיתיים יידרשו להורים דווקא כשיגדל ויגלה עצמאות. אז לפעמים קשה לחבק ונראה לא מתאים להתפעל מיופיו, אבל דווקא אז הוא ממש זקוק לכך. דווקא אז הילד שמשליך חיצים לכל עבר הוא זה שזקוק לחיבוק. ●

איור: עדי דוד

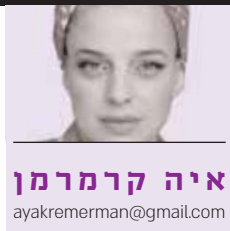
כשהתינוק שלנו נולד אנחנו מתפעלים ממנו, כמה הוא מדהים, כמה הוא מושלם. ריבונות של עולם יצר אותו כל כך רך ומתוק כדי שנתאהב בו ונתמסר לטיפול הסיזיפי שדורש התינוק, שלא מרפה כשהוא רעב ומצפה למלוא המענה. אבל הכוחות האמיתיים יידרשו להורים דווקא כשיגדל ויגלה עצמאות

מה צריך הטייס האמיץ. באישון לילה חודר לרצועת עזה צוות של השב"כ וסיירת מטכ"ל בתוך טנדר שבקירותיו מוחבאים מכשירי האזנה מיוחדים במינם. זה היה לפני כמה שנים, מבצע סודי ביותר. לרוע המזל, הצוות עורר את חשדו של האויב ונאלץ לפרוץ מחסום של החמאס בירי. הצוות הצליח להימלט עם הנפגעים, והיה ברור שצריך לחלץ אותו בדחיפות. לאחר מאמצי תיאום על-אנושיים, נחת מסוק ופתח את הכבש האחורי והצוות עלה בריצה למסוק עם הפצועים. מפקד הכוח צעק לטייס "אנחנו למעלה, זוז". ברקע כבר נשמעו קולות ירי שכוונו אליהם וכל שנייה הייתה קריטית. אולם הטייס השיב לו בקול שקט: "קודם תוודא ותספור שכל הצוות שלך עלה, ורק אחר כך אני סוגר את הכבש וממריא". המפקד היה לחוץ מאוד אבל נאלץ לבדוק שוב, ורק אחרי שאישר שכולם בפנים הטייס המריא וטס מיד לבית החולים סורוקה כדי להוריד את הפצועים. אחרי זה טס הטייס לבסיס והוריד את הצוות של סיירת מטכ"ל, המשיך לבסיס שלו, דיווח על התקרית בכתב ובעל פה כמקובל, השיב לשאלות והסביר את כל שיקוליו. רק בשעה מאוחרת, קרוב לחצות, הוא הגיע סוף סוף לחדרו במגורי הקצינים של הבסיס. הוא היה עדיין בכוננות ולא יכול היה לנסוע לביתו.

הטייס היה נשוי טרי, וביתו היה במושב סמוך במרחק נסיעה של כעשרים דקות. מיד עם היכנסו לחדרו הוא צנח אל תוך כיסא, חייג לאשתו ואמר לה: "אשתי היקרה, סליחה שאני מעיר אותך, אבל אשמח לראות אותך. בואי בבקשה לחדר שלי בבסיס". אשתו, שהייתה לקראת סוף הריונה, לא שאלה שאלות. התלבשה, התארגנה ונכנסה לרכב, ואחרי עשרים דקות הגיעה לחדר. "מה קרה, בעלי?" היא שאלה בחיוך, "למה רצית לראות אותי פתאום באמצע הלילה?". והטייס השיב: "אני צריך חיבוק. את לא יכולה לדמיין מה עבר עליי בשעות האחרונות...". ופתאום התברר שגם הטייס הגיבור, שתחת אש תפקד בשקט ובאופן מופתי (הוא קיבל על כך צל"ש בהמשך), שהצליח לחלץ אנשים ממש ברגע האחרון תוך הפעלת שיקול דעת והחלטות מקצועיות ובסיכון חיים ממשי, הוא בן אדם, ואחרי פעולה כזאת הוא פשוט חייב לקבל חיבוק.

מוח של אבא. ובעצם, מי לא צריך חיבוק? מי לא צריך בילדותו את הקשר החם והקרוב עם הוריו ומטפליהם? מתברר שזה נכון אפילו אצל דובי הים. מחקר חדש מצא כי דובות ים מזוהות את הקול של הצאצא שלהן תוך שעות אחדות עד ארבע שעות מרגע שהגיח לעולם, וכך הן מתקרבות דווקא אליו גם כשדובוני ים אחרים נמצאים בסביבה. הגורים מזהים את קול אימם בתוך ארבע עד שש שעות. זהו הזיהוי הקולי המהיר ביותר שתועד עד כה ביונקים, כולל בני אדם.

ומה קורה אצל האדם כשנולד צאצא? בשנים האחרונות מצאו חוקרים שיש תהליך שנקרא "פלסטיות מוחית". מחקרים רבים בחנו כיצד הלידה וההורות משפיעות על מוח האם, שינוי שזכה לכינוי "מוח אימהי". סריקות מוחיות הראו כי כמה חודשים לאחר הלידה חל שינוי במוח באזורים הקשורים ליכולת הבנה חברתית ותחושת אמפתיה לאחר.

איה קרמרמן
ayakremman@gmail.com

הנר עדיין דולק

מפגש בלונדון לימד אותי עד כמה למרות הפערים שקיימים בחברה הישראלית, אלה שגרים כאן מחוברים הרבה יותר לשורשיהם היהודיים מאשר אחיהם בתפוצות ובשבילים החגים אינם רק חגיגת מכירות

(מיקס של אנגלית ויידיש). אחד ההייליטים של השנה היה כשבאנו לעשות לו כפרות. הוא שאג: "אבא, לא אומרים כפרות, אומרים כפארוס" (במלעיל). "מה זה כפרות?" אותו קרוב שאל בתמיהה. "מה? כפרות, כפרות, זה שעושים עם התרנגול לפני כיפור", עניתי בתדהמה. "אין לי מושג", הוא הסתכל עליי בשוק כאילו שלפתי עכשיו מנהג יהודי מומצא מהשרוול. הסתכלתי על אשתו. "נו, כפרות, יום כיפור... לא אומר לך כלום?" היא ניסתה. "אפילו היא יודעת מה זה", התערבתי. "אין לי מושג", הוא חתם.

החבל לא ניתק

נעתקה לי הלסת וחבל, היינו באמצע הארוחה והאוכל דווקא היה זקוק ללעיסות. זו הפעם הראשונה שפגשתי יהודי שלא שמע על כפרות. הוא היה מופתע מההפתעה שלי. הוא הסביר לי משהו שלא ידעתי כלל והעציב אותי מאוד: הרבה יהודים אירופאים, הבריטים בעיקר, נטולי קשר ליהדות. הוא אישית לא מכיר יהודים בריטים חילונים שנושאים את היהדות שלהם בגאווה. דווקא דור המהגרים היהודים האמריקנים יצר זהות יהודית אמריקנית עם המון מאכלים, מסורות ומנהגים. היהדות שלהם אינה נחבאת, היא נחגגת. כנראה יש לזה קשר לכך שיותר קל להרגיש חופשי בארץ קיבוץ הגלויות והאפשרויות הבלתי מוגבלות. יותר קשה ליהודים לחזור לבתים שמהם גורשו בזמן השואה ולפתוח דף חדש נטול פחד, חששות ומשקעים. הרגשתי התפכחות גדולה. עד אותו רגע חשבתי שאני גדלתי בורה, משוללת ידע יהודי בסיסי. אבל מתברר שמי שחי בארץ ישראל אינו מנותק טוטאלית מהיהדות שלו, גם אם היא מסתתרת ממש טוב. אנחנו הישראלים שואפים לריאות אוויר דקדושה, בין אם אנחנו רוצים בכך ובין אם לא. מעשנים פסיכיים של קדושת הארץ. כמו שהעניינים סופגות את חגיגות הכריסמס, להבדיל, ככה אנחנו הישראלים נושמים את החגים, שואבים סופגניות בקופה בסופר וקונים עוגת גבינה בשבועות. נהיה רחוקים כמה שנהיה.

"כי העתקנו את כריסמס", ענתה הילדה למורה שהזכרתי מתחילת הטור. המשפט הזה צריך להיות לנו חקוק טוב טוב בראש. בשיח הישראלי, אשר נע בין חילוניות לחרדיות, אנחנו במשא ומתן תמידי בשאלה מיהו יהודי. גם אלו שאינם שומרים תורה ומצוות מבקשים שלא נגדיר להם את היהדות שלהם. הם יהודים במינוח הנעים להם. אל תטיפו, הם מבקשים. אל תנסו אליכם את השבתות שלנו. הם מוכנים להילחם על היהדות החילונית שלהם. בעיניי יש פה תקווה. הנר דולק והחבל לא ניתק. השיח שמתנהל בחודשים האחרונים על צביון המדינה, על המרחב הציבורי שלה ועל המינוח היהודי שנכון להיות בו - יקירי, אלו מותרות. אנחנו צריכים להסתכל החוצה ולהבין שאנחנו, היהודים הישראלים, חיים בבועה שהיא הדובדבן שבקצפת. כשכל ילד ישראלי מכיר את "בתשרי נתן הדקל פרי שחום נחמד", כשהרוב המכריע של הישראלים מדליקים נרות חנוכה שמונה ימים למהדרין מן המהדרין, כש־63 אחוזים מאיתנו מנקים את הבית מחמץ בפסח, במקומות אחרים בעולם בינתיים מסתובבים אנשים שהם אחים שלנו אך הם נטולי כל מושג יהודי בסיסי.

והבור ריק אין בו מים. אומר רש"י: מים אין בו, אבל נחשים ועקרבים יש בו. זה בדיוק המקרה. ברגע שהיהדות נעלמת מחיי היהודים בעולם, ייכנסו לחור השחור הזה נחשים ועקרבים. כשאין גאווה יחידה יהודית, כשניתקת שרשרת הדורות של עבודת ה', אז הנורות המהבהבות של כריסמס מסוגלות לגרום לעיוורון, לשיכרון חושים ולאמונה שחגים זה באמת מתנות, סיילים ועבודה בעיניים. ●

"מה זה כפרות?" אותו קרוב שאל בתמיהה. "מה? כפרות, כפרות, זה שעושים עם התרנגול לפני כיפור", עניתי בתדהמה. "אין לי מושג", הוא הסתכל עליי בשוק כאילו שלפתי עכשיו מנהג יהודי מומצא מהשרוול. הסתכלתי על אשתו. "נו, כפרות, יום כיפור... לא אומר לך כלום?" היא ניסתה. "אפילו היא יודעת מה זה", התערבתי. "אין לי מושג", הוא חתם

"אני מורה לקירוב רחוקים בארצות הברית. היום שאלתי בכיתה למה אנחנו חוגגים את חנוכה, ואחת התלמידות ענתה: כי העתקנו את כריסמס. כל כך נעצבתי. אני צריכה עזרה עם זה". ככה התחלתי את הבוקר. מייל מבחורה מתוקה, שמוסרת את נפשה בדיוק בשביל שילדות יהודיות לא יענו כאלה תשובות מבאסות. האמת שהמייל הזה הגיע לי בדיוק בזמן. הוא עשה לי סגיר בזרם המחשבות שמתרוצצות בראשי כבר כמה שבועות על החג הצבעוני הזה.

עבודה בעיניים לתפארת

בעלי ואני טסנו ללונדון לארבעה ימים. תגידו פשפש. ועכשיו קחו את הפשפש בחזרה. כי זו הפעם הראשונה אחרי עשרים שנה שהסכמתי שנצא לחופש יחד, נטולי ילדים, בעוד הגזולים חסרי הישע נשארים בבית. לסבר את האוזן, הגזול הגדול בן 19, בדיוק, 19 שנים לא יצאנו לדייט אמיתי ונצרך. תוסיפו לזה חודשי היריון והגעתם לחישוב: עשרים שנים נטולות חופשה זוגית! את טור הגבורה שלי וכמה כיפית לונדון נשמור למועד אחר. על ההליכה ברחובות לונדון נדבר עכשיו.

הרחובות כבר מקושטים לקראת פתיחת עונת החגים. בכל מקום תלויות אלפי נורות קטנטנות מהבהבות, שהופכות כל רחוב מצ'וקמק למרשים במיוחד. עצי האשוח הסינטיטיים זורקים נגיעת טבע ירוק ומוזיק בתוך האפרוריות הלונדונית האייקונית. בקיצור, חגיגה לעיניים. גם בחנויות עצמן הכול כבר מקושט. אשפי השיווק הגדילו לעשות והקימו בחנויות הכולבו מחלקות עונתיות שמציעות שלל מתנות לחג וקישוטים לתלייה על העצים הביתיים. להיכנס למחלקות האלה זה כמו להיכנס למפעל של ווילי וונקה, ריחות מופלאים וצבעוניות קסומה. מרישא ועד סיפא, במיומנות של קוסם, מכניסים אותך לפנטזיה מושלמת של זמנים ומועדים לששון, למיניין טעותם.

לא פשוט לי להסתובב בין הירוק־אדום הזה. זה מחזיר אותי לשנות התיכון האמריקניות שלי. זה פורט על נימי גרסא דינקותא, על זיכרונות יפים מימי בחרות ובורות. אבל בואו נגיד את האמת, עונת החגים הנוצריים יצאה מזמן מגדר המשמעות הנוצרית שלה והיא חג מסחרי לכל דבר ועניין. אף אחד לא נותן דעתו על יום הולדתו של ההוא, בעודו מתלבט אם לקנות סוודר ב־50 אחוז הנחה או מעיל ב־70 אחוז. בגדול, הרגש הרווח הוא שיש פה סיבה למסיבה, תקופה שנותנת לכולם את התקווה שימים טובים עוד יכולים לבוא. תקופה בשנה שבה אנחנו יכולים להיות יותר סבלניים, נחמדים, מאושרים ובעיקר עם הרבה פחות כסף בארנק. אין מה להגיד, הנוצרים האלה יודעים לשווק את החגים שלהם ולארוז אותם באריזה יפה עם הסרט המושלם. זו עבודה בעיניים לתפארת. קשה לא להיסחף לאווירה החגיגית, לא לזמזם את השירים הקליטים (שדרך אגב מדברים רק על שלג וחורף), לא ליהנות מחלונות הראווה המושקעים. שקר החן והבל היופי במיטבו.

באחד הערבים הלונדוניים ישבנו עם קרוב משפחה. הוא גדל בצרפת ובאנגליה, בן למשפחה יהודית פוסט־שואתית. כמו הרבה משפחות פוסט־שואתיות, גם המשפחה שלו התרחקה מהיהדות. השיחה התגלגלה לשאלות שלו על החיפוש היהודי שלנו, להסברים שלי על ברכות לפני שאכלתי אוכמנית עסיסית ועל החגים בכלל. את הו־דגון היידישאי הוא הכיר בצורה מרשימה. הו־דגון מורכב ממילים שבתור נערה לא הכרתי כלל. מילים כמו מילחיק (חלב), המן־טאשר (אוזני המן) או יארצייט. הוא שאל מאיפה אני מכירה את המילים האלה, כי אשתו הישראלית לא שמעה עליהן מעולם. סיפרתי שבשנה שעברה הקטן שלנו היה בגן דוברי אנגלית, שם הוא ירש מהגננת מילון ומבטא יינגלישאי

אשכרה אוצר!

100%
ישראלי

נהנים מכל טוב הארץ גם לאחר השמיטה!

ממשיכים לקנות 'אוצר הארץ'
ונהנים מתוצרת ישראלית איכותית
ובכשרות מהודרת

חקלאות ישראלית למהדרין

קטיף
שומר
שבת

תמיכה
בחקלאי
עוטף עזה

חיזוק ועידוד
החקלאות
הישראלית

otzar-haretz.co.il

חפשו אותנו
בחנויות